

زفرین بہر ب خودیّ قہ

تہ حسین ئیبراہیم دؤسکی

كتيپ: زفرين بهر ب خودى ڦه.

نقيسه: ته حسين ئبراهيم دوسكى.

كومپيوتهر ودهرهيټانا نافهروكى: ته حسين دوسكى.

بهرك: بهيار جهميل.

ژمارا سپارتنى:

چاپا ئيكى.

چاپخانه ديا هاوار ل دهوكى، ۱۴۳۰ ك ۲۰۰۹ ز

دیاری

بۆ:

هەر کەسە کێ بەر ب خودی ڤه زڤری بت
ودنیایی ب هەمی خوشییڤن خو ڤه ئەو نەخاپاند بت..

دهسيك

حمد وسوپاسی بو وی خودایی بن یی ب شهف دهستی خو فهدکته دا
هر کهسه کی ب رۆژی گونه کرین ل وی بزفرت، و ب رۆژ دهستی خو
فهدکته دا هر کهسه کی ب شهفی گونه کرین ل وی بزفرت.. ئەو
مەلکی چو دەمان دەرگەهی خو ل بەر داخواز کەران ناگرت، و ئەو خودایی
چو گونه هکاران ژ ره‌ما خو بی هیفی ناکته، گەزه کی بەر ب وی فهدئیته
یی بهۆسته کی ب نک وی فهد بچت، و ب غار قهستا وی دکته یی هیدی
به‌ری خو بدهته کناری وی.

وصهلات و سهلام ل پیغمبه‌ری وی بن، پیشه‌وایی کاروانی تۆبه‌کەران،
رپی ئاشکەرا کر، ولی چوو، و ئەم بو خواندین و داخواز کرین، و نیشا مه‌ دا
کو هیفی باشتترین زاده ئەم د گهل خو ببه‌ین ده‌می قهستا رپکا خودی
دکەین، و ترس و هشیاری چیتترین پارێزهره مه‌ ژ لادان و به‌رزه‌بوونا ژ فی رپی
رزگار دکته.

خوانده‌فانین هیژا: مه‌زنت‌ترین شعور و خوشترین نعمته‌ مروفی خودان
باوهر د فی دنیایی دا هه‌ست پی دکته ئەوه ئەو ئەو پی بجه‌سیته‌ کو
خودایی وی یی ژ وی رازییه‌ و هه‌ز ژ وی دکته، قانونا ئەفیندارییی ل سهر
هندی پیکهاتییه‌ کو ئەفینا ته‌ ئەگەر چه‌ند یا پاک و بلندت، و چه‌ند یا گه‌رم

ودژوار بت، تاما وی پیک نایب و خوشیا وی تمام نابت هتا تو ههست
ب هندی نه که ی کو لای دی یی تو فی نه فینی بو پیشکیش دکه ی وه کی ته
یان پتر ژ ته تو دفی، وهر نه قانونه یه دیژت: گونه هکاریا د دهر
هقا نه فینداری دا مدزنتیرین نه گهره دبه ئاسته نگ د ریکا مروقی
وههست کرنا ب فی شعور ونعمه تی دا.

مروقی خودان باور د فی چوونا خو دا بهر ب خودی شه، گلهک
جاران ههست ب هندی دکهت کو نه نعمه تا مهن، نعمه تا ههست کرنا
ب رازیوونا خودی، یا ژی هاتیه ستاندن، لهو دی بینی نهو د نا هه قالان
دا ههست ب غریبی دکهت، د نا کومه کا خوشییان دا دژیت بهلی چو
تامی ژی نابینت، وه کی مروقی تینی ده می دهستان د بن ئاا دهریایی دهلینت
چهند پتر ژی قهخوت پتر شعوری ب تینکاتی دکهت، چونکی ئاا یا
سویه!

فیجا نه گهر ته ژی جاره کی ههست ب فی چهن دی کریت، مسو گهر ته
ژی وه کی ههر ئیک ژ مه دی پسیار ژ خو کریت: نه ری نهو چ نه گهره
د پشت هندی را هه ی تاما ئافی د ده فی مه دا سویر بووی؟ نهو
چ ئاسته نگن که فینه د نا به را مه وههست کرنا ب تاما فی نعمه تا مهن دا؟
ب راستی مه گلهک پیتهی ب هندی هه یه نه مهندهک دهلیفه یان ژرینا
خو ئستغالل بکهین، وچه نده کی د گهل خو راوهستین وبکه فینه دان
وستاندنی:

- نه ری ژ کیفه دهست بی بکهین؟

- وچاوا بهر دهوامیی بدهینه چوونا خو یا بهر ب خودی قه؟

- بۆچی ھندەك جاران ئەم چو تامى ژ چوونا خو يا ل سەر قى رېكى

ناينين لەو رەنگە كى سستىيى بۆ ھندەك ژ مە چى دېت؟

- ئەرى دەرد ژ كىفەيە و دەرمان ل كىفەيە؟

د فان بەرپەرپىن بىت دا مە ل بەرە ب ئانەھىيا خودى بەرسقى ل سەر

فان پسپاران بەدەين..

ژ کشفه دهست پی بکهین؟

به رانبر ههستکونا ب پیتفیا زفرینا ل خودی، وچوونا بهر ب وی شه،
ودانانا بارئ گوننهان، د ناؤ مرووفان دا دو لایین ههقدژ و به رانبری ئیک
هه نه، لایهک بۆریی خۆ بئ تژی گوننه ب حه جمه کی زیده مهزن و خراب
دبینت، حه تا دهره جهیه کا وه سا ئه و ژ ره حما خودی بئ هیفی دبست وهزر
دکته یین وه کی وی نه یین هندینه قهستا خودی بکهن، یان چاقرپیی
ره حما وی بن، وگهلهک جارن خهلهک ژ ب فی رهنگی بهری خۆ ددهنی،
هزر دکهن فلان کهس ژ بهر وی بارئ گوننهان بئ وی هه ی (موسته حیله)
خودی ره حمی بئ بهت ئه گهر خۆ ئه و هزار جارن تۆبه بکهت ژ!

لایئ دی یئ به رانبر ئه وه یئ باشی گهلهک کرین وهندی ژ
هاتی خۆ ژ گوننه و خرابیان ژ دایه پاش، فینجا فی چهندی ئیکا هند ژ
چی کربت ئه و کارئ خۆ بکهته منهت ل سهر خودی، ووه سا د خۆ بگههت
کو وی چو عهیب وته خسیری نین، لهو ب بئ منهتی شه پسار بکهت: ما
من چ کیماسی هه نه؟

وه کی لایئ ئیکی لایئ دووی ژ هه و جهیی ب هندی ههیه ل خۆ
بزفرت و ل خهلهتیا خۆ هشیار بیت، و ب راستی بزانت کانئ چ کیماسی
وی هه نه، دا پشتی هنگی ئه و ژ بزانت: کانئ ژ کشفه دهست بئ بکهت؟

(ژ کيفه دهسپيکړنا رپکا زفرينا ل خودی) نهغه نهو مهسه لا گرنگه يا مه هميان ههردهم پيټفي ب زانينا وی هه، چونکی مروفي نهزانت دی ژ کيفه دهست پی کهت، مسوگر نرانت دی کيفه چت ژي يان دی گههته کيفه؟
تشتي غهريپ ل نک مروفي نهوه خو نهو مروفي خراب ژي بت ودزانت پی خرابه ژي لايي خو پی باش ب تنی دبیت، چونکی ههردهم نهو لی دگهريپت پهردیه کی ب سهر خرابيین خو دا بېته خوار، دا خه لک ونهوب خو ژي وان خرابيان نه بېته، ونه گهر جاره کی ئیک ژ وان خه له تيان هاته بیری يان ئيکی ل بېرا وی ئېناغه، نهو دی وهر بادانی ئيختی دا ب رهنکه کی جوان بېته پيش چاډ، وهندهک (ته بريراتان) بو بېته.

لهو نه گهر مه بښت ههر ژ دهسپيکی مهسه لی کورت بکهين دی بيژين: بهری نهم دهست ب زفرينا ل خودی بکهين ووهک ئېکه مين پيگاډ ل سهر فی رپکی دښت ههر ئیک ژ مه ل سهری بزانت: کانی سهره کانيا خه له تيا وی چیه؟ وعهيا وی ژ چ دهست پی دکهت؟

وشهرت نينه ههر جار سهره کانيا خه له تياي ژ گونه هی دهست پی بکهت، نه.. هندهک جار ان دهسپيکا خه له تياي ل نک هندهک کهسان دبت ژ باشيه کی دهست پی بکهت.. بهلی ژ باشيی! کو (غورور) بو وی ب باشيه کا وی چي بت فيجا نهو هزر بکهت نهؤ باشيه حه ققه کی ل سهر خودی ددهته وی، ووی ژ غهزه با خودی ئيمن دکهت وپاراستی دهيلت.

کو تو بزانی کانی دهسپيکا خه له تياي ل نک ته چیه، وسهره کانيا خه له لی کيفه يه.. نهو ته پيگاډا خو يا ئيکی ب دورستی هافيت، بهلی دا کو نهؤ پيگاډا ئيکی ب شاشی نه ئيته هافيتن پيټفيه ههر ئیک ژ مه

ب دورستی خو بنیاست، دا ب سەر کیماسییڻ خو هلبیت، وبی دودلی
ئعترافی ب وان خەلەتییان بکەت، وپاشی ب زیرەکی برپارا خو دویر کرنا
ژ وان خەلەتیا بدەت، نە کو ژ بەر لۆمەییڻ خەلکی ئەوین ھندەك ژ نەزانین
حسیب دکەن ژ عەزابا قەبری نەخۆشتر! رابیت هیجەتان بو خەلەتییڻ خو
بگرت.

بهري بدهينه ړی..

مه گوت: پيگاڼا ئيکي يا ته پتفي ب هافيتنا وي هه دهمي تو بهر ب خودي څه دچي نه وه تو خو ب دورستي بنياسي، نه ب وي رهنگي خه لك ته پي دبينت، يان تو لي دگه رپي خو پي نيشا خه لکي بدهي، نه.. به لکي ب وي رهنگي يي خودي ته پي دبينت، و تو پي دحه سيي، رهنگي ته يي دورست، دوير ژ ههر (رتو وشکر) وجوانکر نه کا هه بت.

وگاڼا ته ب دورستي خو نياسي، هشيار بي تووشي داڅين (ته برير کرنا) خه له تيښ خو نه بي، چونکي مخاين هم يي که فينه زه مانه کي نيزيکه (ته برير) وهيجه تگرتن (خه له تيښ) و (خه له تکاری) ژ فهره نگا خه لکي بينته دهر، هم ل دهمه کي دژين (نه ظهرياتين ته بريري) نه وين هنده ک جاران ب ناڅي راستيښ علمي دنيه به لا فکر دڅين مروڅي ژ همميان تاوانبار تر ب کراسي که سه کي بي گونه نه نيشا مه بدهت، يي ژ بهر هنده ک (کاوداين سهخت) بوويه قوربان بو خه له تيښ جفاکي، نه گهر نه نه و ب خو مروڅه کي بي گونه هه، کاغه زه کا سپيه.. و ب څي رهنگي که سه ک نابت لومه لي بيته کرن، چونکي که سه ک نابت يي گونه هکار بت!

وخو نياسين وتووش نه بوونا داڅين ته برير کرنی دته مه زنترين پالدهر بو مروڅي کو نه و هزري د خو رزگار کرنا ژ گونه هه خه له تيښ دا بکهت، و نه و هزر کر نه نه و کار ي پتفيه يي فهره ههر ئيک ژ مه بيرا خو لي بيته څه بهري

كوب نك خودىٰ قە بچت و بەر ب كنارىٰ وى قە بدەتە رى، چونكى بىيى
قىٰ ھزركرنىٰ مروۋ نەشيت باوهرىيىٰ ب خو گوھورپنىٰ بينت.

ودوير نەبينە ھندەك جارەن مەزنترين گونەھكار ژى - د گەل خو -
پسيار بكتە وديتت: ئەز ژى ھەز دكەم بزفريم، بيمە مروۋ قە كى دى، بەلى
ئەقە چاوا دى چى بت؟ چاوا ئەز دى شيم خو گوھورم؟ ئەرى دى بو من
ھەبت ئەز ژى ب قى بارى خو يى گران قە ب نك خودىٰ قە بچم؟

قېجا ھەتتا ئەم بشيىن فان رەنگە مروۋ فان ژ دافين بىٰ ھيقيوونىٰ رزگار
بكهين، وە لىٰ بكهين وى باوهرى ھەبت ئەو ژى دشىت خو بگوھورت،
بستە مروۋ قە كى دى، دقيت رېنكا زفريىٰ نيشا بدەين، و كارىٰ خو گوھورپنىٰ
ل بەر وى سقك وشرين بكهين، نەبينە ھاريكارپن شەيتانى ل سەر وى ووى
وہ تىٰ بگەھينين كو دەليقە بو وى نەمايە ئەو بيتە مروۋ قىٰ خودىٰ.. نە! بەرى
خو بدەنىٰ چاوا خودىٰ دەرى ل بەر مە ل تاق دكتە دەمىٰ ديتت:

﴿ قُلْ يٰعِبَادِىَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ

يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ جَمِيْعًا اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿٥٣﴾ (الزمر: ٥٣).

ئەى موحەممەد! تو بېژە وان بەنييىن من يىن گەلەك ب ناۋ گونەھىٰ قە
چووين، و ب كرنا خرابيان تەعدايى ل خو كرى: ژ بەر گونەھين خو يىن
مشە ھوين ژ دلوفانيا خودىٰ بىٰ ھيقي نەبن، ھندىٰ خودىٰ يە گونەھان
ھەميان ژى دبەت بو وى يىٰ ژى تۆبە بكتە و ل خو بزفرت، ھندىٰ ئەوہ
ئەو باش گونەھ ژيىرى دلوفانكارە.

زادی ریشنگیی

سهرهاتییا ژینی ل سهر فی عهردی بۆ مه بوویه دهیک، ئە گهر مه
 بقیّت د پەیفه کی دا کورت بکهین دی بیژین: بهرپه ری ئیکی یه، یان
 دهسپیکا وه غهره کا دویر ودریژه بهر ب پاشه پروژه کا نه دیار فه، ومروقی
 ل دریژیا دیروکا خو گه له ک یی خو وهستانی دا سهره کی ژ فی ته فنی
 به ته دهه، و فی گلو لکا ئالزیای ل بهر خو فه کهت، ههر جاره کا وی عه قلی
 خو یی ساخه لم دابه کاری وی یی زانی کو ئه و د فی ژینی دا ریشنگه،
 وهه ریشنگه کی هه بت ریکه کا ل بهر، وهه ریکه کا هه بت به راهیه کا بۆ
 هه ی ودوماهییه ک زی.. قیجا ئە ف ریکا مه ل بهر، و بیی سپارا مه به ری مه بۆ
 هاتییه دان ومه لی دایه ری، ژ کیفه دهست پی دکهت؟ و ل کیفه دی
 راوهست؟

ئە فه بوو یا هه زرا مروقی وهستانی، و ئە گهر ته و فقا خودی نه با،
 و ژ بهر وی وه حیی نه با یا وی ب ریکا پیغه مه ریڤن خو یین هلیژارتی بۆ مه
 فریکری، دویر نینه د زفر وکا فی سپارا هه یا ئالوز دا ئە م نقو بیان، به لی
 ژ ره ها خودی بوو ب به نیان وی سهری ته فنی بۆ ئاشکه را کر، و گریکا
 ئالوز ل بهر فه کر، دا زهحه تی پیغه نه بینت:

﴿مِنْهَا خَلَقْنٰكُمْ وَفِيْهَا نُعِيْدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً اٰخَرٰی﴾ (طه:

۵۵) دهسپیک ژ نک مه بوویه، ئە مین بی رابوین، وکانی چاوا مه هوین
 ژ ناخی ده ریخستینه جاره کا دی ئە م دی هه وه د ناخی را کهینه فه، نه دا

هوين پويچ ببن وبچن، نه.. بدرپه په کي دي يي گرننگر ل بهراهييا هه وه
يي ماي، جاره کا دي هوين دي زقرنه نك مهقه: ﴿وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ
وَأَلَيْهِ تَرْجِعُونَ﴾ (فصلت: ۲۱) دهسپيکا هه وه ژ نك مه بوو، مه هوين
نافراندن، ودويماييا هه وه ژي بو نك مهيه، دي زقرنه نك مه.

ئهفه کورتيا سهرهاتيي يه.. ژ نك خودي وبو نك خودي، قويناغه کا
دریژه، وتو - ئه ي مروژ - تيدا رپفنگي، رپکه کا ئه فرازي ته يال بهر،
زهجه تي دي پيغه بيني، بهلي قهيدي ناکهت، نارمانجه کا مهن يال بهرا ته
ئه گهر تو ژ دهست خو نه کهي، ئه گهر ئه فرازيا رپکي ته ژ پيشقه چووني
رانه وهستينت وپاشقه نه بهت.. تو رپفنگي، ورپفنگي تيگه هشتي ئه وه يي
خوب رپکي شارهزا بکهت، و (زاده کي موناسب) بو رپکي د گهل خو
ببهت، دا د سهر رپکي دا نه چت، و ب ري فه ژي نه مينت.

وپسيار ل فيري ئه فديه: ئه ورپفنگي دل تي هه بهت بده ته ري، خو
هشيار بکهت و ب دورستي بهر ب خودي فه بچت، ژ چ دهست پي
بکهت؟ وچاوا خو ب رپکي شارهزا بکهت؟ و چ زادي د گهل خو ببهت؟

ئه وه که سين بهري مه ل رپکي چووين وسهر بوره ک د ثي
مه جالي دا ب دهست که ثي، ب تني ئه و دشين بهر سقه کا دورست بده نه
مه، و د که ثن دا يا هاتييه گوتن: پسيارا خو ب مروفي خودان سهر بور
بکه نه کو يي شارهزا، چونکي شارهزا ييا بي سهر بور داره کا خرشه.

فيجال بهر سبيده را شارهزا ييا مروفين خودان سهر بور کهرم کهن دا
بهري خو بدهينه بهر سقا في پسپاري، يا گه له ک کهس وه ستاندين.

ئەگەر تەڭرى ئال خودايى خۇب زۇڭرى وقەستا وى بىكەي، جارى
 ل سەرى ل بۇرۇيى خۇب نەزۇڭرە، تە چ كرىيە چ نە كرىيە.. ئەوى بدانە
 لايەكى دا ھەر ژ سەرى بارى تە گران نەبت، ئنيەتا خۇب بىنە كو تو بو پېشقە
 دى چى، دا ھەستىكرنا ب گونەھا دوھى چوونا تە يا بەر ب سوباهى قە
 گران وسست نەكەت، و ل وى دەمى دۇيت تو ئنيەتا خۇب بو خودى
 دورست بىكەي، دۇيت گەلەكى ل خۇب ھىيار بى شەيتان - ۋەھەئالين وى
 ژ مۇۋقان - دودلىيى بو تە چى نەكەن ب ھىجەتا ھندى كو تو ئەوى يى تە
 ھۆ كرى ۋەھۆ كرى چاۋا دى قەستا خودى كەي!

ئەگەر ھزرە كا ھۇسا ھاتە سەر دلى تە، زوى وى ھزرى پاقىژە، وپتر
 ئنيەتا خۇب موكم بىكە، وباش بزانە خودى نە بەس يى ۋانە يىن باشى كرى،
 ئەگەر ۋەسا بت پا گونەھكار بەرى خۇب كىفە بدەت:

(إِنَّكَ لَا يَرْجُوكَ إِلَّا مُحْسِنٌ)

فبمن يلوذ ويستجير الجرم؟

يا رەببى! ئەگەر بەس مۇۋشى قەنج يى ژ تە ب ھىقى بت، پا مۇۋشى
 گونەھكار خۇب كى پپارىژت ۋەھەۋارين خۇب بگەھىنتە كى؟
 پىشتى دورستىكرنا ئنيەتى و (كار ب ئنيەتانه) ۋەكى د ھەدىسى دا ھاتى،
 دۇيت تو وى خودايى ب دورستى بنىاسى ئەوى تو دى ب نك قە چى،
 چونكى تىشتەكى بەرەقەقل نىنە تو قەستا وى بىكەي بى تو وى بنىاسى،
 ۋەھەسەد ب نىاسىنا وى نە ئەو نىاسىنە يا خەلكى د ھزرا خۇ دا رپچاندى،
 بەلكى ئەو نىاسىنا دورستە يا خودى د قورئانى دا ۋىيغەمبەرى - سلاۋلى
 بن - د سوننەتى دا نىشا مە دى.

ودقیت بزاین کو گهلهك جاران نیاسینیا مروقی یا خهلهت بو خودی،
 یان زالوونا سالوخهته کی ژ سالوخهتین خودی ل سهر هزرا مه کو ئهم
 خودی ب وی سالوخهتی ب تنی بنیاسین دبتنه نه گهرا هندی مروق خهلهت
 بدهته ری، یان هدر نه دهته ری.. وه کی وی کهسی یی خودی وهسا بنیاست
 کو ئهو خودایه کی ب غهزه به، خودانی غهزابه کا دژواره، زوی ب زوی
 ل کهسی نابورت، وجهه نه مه کا وهسا وی یا ئاماده کری کهس ژی خلاص
 ناست، ئهو تی نه بت یی ل سهر رهنگی ملیاکه تان نه بت.. گاڤا ته خودی
 ب فی رهنگی نیاسی من نه باوهره ب دله کی ب کهیف شه تو قهستا وی
 بکهی!

وبه رانه ر فی تیگه هشتنا خهلهت تیگه هشتنه کا دی ژی یا خهلهت
 هه به، هندهك هزر دکن چونکی خودی نه هندی ب هیجه ته ل به نیین خو،
 ئهو زوی ب زوی کهسی نابه ته جه نه می، وجهه نه مه هه ما بهس بو فیرعه ونی
 وهامانی ویین ل دهره جا وانه، وه کی دی هه می کهس به حه شتینه! ئهو ی
 ب فی رهنگی ژی د مه سه لی بگه هت ب رهنگه کی (جددی) ناده ته ریکی.
 مه خسه د دقیت مروق خودایی خو ب دورستی بنیاست، ورازیوونا وی
 بکه ته ئارمانج بو خو، ئه شه ههر ژ سهری، و د گهل نیاسینا خودایی خو دقیت
 ئهو خو ژی بنیاست، چونکی خو نه نیاسین ژی ریکی ل بهر مروقی
 بهرزه دکه ت، نه فسا خو بنیاسه و بزانه کانی لاوازییا وی د چ دایه، وئهو
 ب چ قانع دبت، وئهو چاوا دئینه سهر ریکی نه گه ر هات و جاره کی ژ ریکی
 دهر که فت.

مرۆڤ چونكى لەش ورحە، لەش ژ عەردى نزمە ورح ژ خودايى بلندە،
تشتەكى (موسەحیل) نینە ئەڤ مرۆڤە خو ل وى دەمى یى ئەو تیدا قەستە
خودى دكەت ژى بەر ب نزمیى ڤە بچت، یان دلى خو ببهتە رەنگەكى
وەربادانى، ڤیجا ئەگەر هات و جاره كى ئەو تووشى ڤى تهحسینی بوو، بلا ئەو
هزر نه كەت وى بەندك د ناڤهرا خو و خودى دا قەتاند، وتو كا لەعنه تى
د ستویى خو دا دانا، وخو هەژى ئاگرى جەهنەمى كر.. نه! مادەم رى ل بەر
تە مایە هیشتا مەجالى سەر راستكرنى تە یى هەى.

ژ لایەكى دى ڤە: ئەگەر تە دیت تو یى ل سەر رپكا راست ژى، زیڤه
ژ خو پشت راست نەبە، چونكى تە نەفسە كا هەى ەندەك جارەن ژ دەست
تە دەردكەفت، وەكى - حاشا - درەوارە كى شەنبۆز خودان دڤیت چو جارەن
خو ژى غافل نەكەت، ئەگەر دى وى د كەندالەكى دا هافیت!

(نەفس) حەتا خودانى ژ رپكى لانەدەت دڤیت خودان ب ئەدەب
وتۆرەیا خودى وى تۆرە بەدەت، و ل سەر ڤیانا خودى راست كەت، و حەتا
ئەڤ چەندا هە چى ببت پیتڤیه مرۆڤ ب هەمى ڤە ل خودايى خو بزڤرت، هزرا
وى بكەت ووى ل بىرا خو بیستەڤە، یەعنى: وى بار د (ذكر وفكر) ى دا
هەبت، چونكى ئەڤ هەردوو هەنە دلى روهن دكەن و خودانى ل (تاوانین
نەفسى) ئاگە هدار دكەن.

گافا تە ئییه تا خو دورست كر، و خودايى خو ژى ب دورستى نیاسى،
و كار بو هەندى كر وى خودايى بینیه سەر دلى خو، بهایی وى یى مەزن
ل بىرا خو بینیه ڤە، و ڤەدرى رازیوون و نەرازیوونا وى بزانی، و ئەڤ بیرئینان
وزانینه تو بەر ب هزركرنى ڤە پالدای كو راستییا خو ژى ل بەر چاڤ بدانى،

و ب خو ونه فسا خو ئاگه هدار بى.. ئهو ته زادى رپكى به رهه فكر، بهلى
بهرى تو قهستا رپكى بكهى وخو ب كاروانى توبه داران را بگههينى هندهك
ئاستهنگين هدين فهره تو يى پى زانا بى، دا رى ل بهر ته نه ئينه گرتن، ئهو ژى
(تاوانين نه فسى) نه.

تاوانین نهفسی.. یان ئاسته‌نگین ریکی

گه‌له‌ك كه‌سین هه‌ین دلی وان دچته هندی ل خو بزقن، بهر
ب خودی قه‌ بچن، و خو ب کاروانی تۆبه‌داران را بگه‌هینن، به‌لی ده‌می
ئهو هزرا ل خو زقینی دکه‌ن، یان ده‌ست ب چوونا ب نك خودی قه‌ دکه‌ن
ژ بهر نه‌زانین و نه‌شاره‌زایا وان ب نه‌فسی و تاوانین وی به‌ری وان دکه‌فته
هنده‌ك ئاسته‌نگین وه‌سا د ریكا وان دا وه‌کی هنده‌ك دیوار وشویره‌ین
بلند لی دئین سستی ل نك وان په‌یدا دکه‌ت و گه‌له‌ك جاران ژ ی به‌ری
وان هه‌ر ژ ریکی وه‌ردگیرت، و دوباره به‌ری وان دده‌ته ریكا گونه‌هکارییی.

ئه‌و ئاسته‌نگه‌ یین کو ئه‌م دشین ناخی (تاوانین نه‌فسی) ل سه‌ر بدانین
هه‌ر ئه‌ون یین به‌ری هنگی ئهو به‌ر ب گونه‌هی قه‌ پالداین، یه‌عنی: ئهو
نه‌فسا دو‌هی گونه‌هکاری ل به‌ر وی شرین کری و به‌ری وی دایه‌ بی ئه‌مرییا
خودی، ئه‌فرۆ ده‌می ئهو هزرا زقینا ل خودی دکه‌ت دی لی گه‌رییت
ئاسته‌نگان د ریكا وی دا په‌یدا که‌ت، دا وی لیقه‌که‌ت، و ئاسته‌نگا ئیکی
یان تاوانا ئیکی یا نه‌فس د گه‌ل وی دکه‌ت ئه‌وه‌ دی بیا وی ل خو شیا
گونه‌هی ئینته‌قه‌ و گرانی وزه‌حه‌تا خو دویره‌ کرنا ژ قی خوشییی.

جاره‌کی ته‌ هزر ده‌یلا نا گونه‌ه‌کی دا کرییه‌؟

ئیکه‌مین تشتی نه‌فسا ته‌ ل بیا ته‌ ئینای ما نه‌ ئهو بوو وی گۆتییه‌ ته‌:

چاوا دی قی خوشییی هیلی؟

ئەھا ئەفە ئېكەمىن تاوانە (نەفسا نزم) د گەل خودانى دكەت..

چاوا دى شىيى قى خوشىيا ھەندە مەزن ھىلى وخۆ د ناۋ چار دىوارىن
تۆبى دا گرى دەى؟ تو ئەوى دىيا ب ھەمى فرەھىيا خوۋ قە تىرا تە ناکەت
خو ژ فان ھەمى خوشىيان بکەى، و دەست ب تۆبەدارىي بکەى؟! نە.. ھىشتا
بۆ تە زوىيە، تو بىي بچويكى، پىچە کا دى خوشىيى بۆ خوۋ ب دىيايى بىە پاشى
ھزرا تۆبەكرنى بکە.

و ب قى پاش ئىخستى شەيتانى وپشتەفانا وى نەفسا نزم گەلەك مروۋ
يىن سەردا برىن، وان كرىبو دلى خوۋ تۆبە بکەن، ل خودايى خوۋ بزقېرن،
ھەندەك كارى بۆ ئاخەرەتا خوۋ بکەن، بەلى نەفسى تاوان لى كر، ئەو وە تى
گەھاندن كو ھىشتا زوىيە، رۆژا ل خوۋ زقېرنى نەھاتىيە، پاشى وان ھەند دىت
مرن ئەوا بى ژفان د مروۋى دئاليت شالوكا خوۋ دا ژيى وان و بەرى وەختى
- وەكى ئەو ھزر دكەن - دورى!

تاوانا دووى يا (نەفسا نزم) د گەل خودانى دكەت، پىخەمەت لادانا
وى ژ تۆبەكرنى ئەو وە نەفس كرنا باشيى ل بەر مروۋى گران دكەت، دى
بىژتى: ئەگەر تە تۆبەكر لازم تو فلان كارى وفلان كارى بکەى.. وتو دزانى
ئەو چەند بۆ تە ب زەھمەتن، تو دى چ شىي رۆژى پىنج جارن نقيژى كەى،
رەمەزانى ھەمىيى بى ب رۆژى بى، خوۋ ژ درەوى دەيە پاش، بى ئەمرييا
ھەوايى نەفسى وخوشى وشەھەواتىن دلى كەى.. نە! ئەفە كارەكى
ب زەھمەتە خوۋ پىقە نەكە بۆ تە باشتەرە!

مەعنا: ھەر تىشتەكى سەرفەرازييا مروۋى بەرانبەر خودى وبەنيان
ل دىيايى وقەنجى ورزگار بونا وى ل ئاخەرەتى تىدا ھەبت، نەفس ل بەر مروۋى

گران دکەت ووی ژێ دترسینت.. چەند جارێ دلی ته چوویی تو خێره کێ
بکهی، یان عیبادەته کێ زیده بکهی، وه کی کرنا هندەك سوننه تان یان
خواندنا قورئانی یان گرتنا هندەك رۆژیی ب خیر، پاشی تو ب گرانییه کێ
حه سیای ودلی ته گوتیه ته: خوش تشته به لی جاری خو بگره، ئاخری ئەو
کاری تو هزری تیدا دکە یی ب ساناھی نینه، جاری وی زهحه تی بو خو
چی نه که بلا بو سوباھی بت؟!

و ئەو هەردو تاوانه یی نه فسا نزم د گەل خودانی دکەت: شرینکرنا
خراپی ژ لایه کی فه، و گرانکرنا باشیی ل بهر وی ژ لایه کی دی فه سهری
دکێشنه تاوانه کا دی یا خه طهر ئەو ژێ پاش ئیخستنا هزرا ل خو زفرینی یه،
ئهوا ب عه ره بی دیژنی: (التسویف).

نه فسا نزم، کو ئیک ژ دژوارترین چه کین شه ی تانییه ئەو دژی مروفی
ب کار دینت، ژ فیلبازییا خو نابێژ ته ته: تۆبه نه که، تۆبه کرنی چو فایدی ته
تیدا نینه! نه.. گاڤا دیت جار جار تو دلی خو یی دبه یه تۆبی، دی بیژ ته ته:
گەله ك باشه، دقیت مروف حەقی خودایی خو ژێ ل سه ر خو ژ بیر نه کهت،
به لی هیشتا ئەو دهم نه هاتییه تو سه ری خو بیخیه د عیبادەتی را، وخو بکه یه
صوو فیه کێ تۆبه دار، تو هیشتا یی جحیلی، مه جالی ته یی مای، وده ر گه هی
تۆبی هه می گاڤان یی فه کرییه، جاری تیر خوشییان بو خو چی که وهه ر
جاره کا تو ل خو زفری وته تۆبه کر ئەو گونه هین ته به ری هنگی کرین هه می
دی بو ته ئینه ژیرن، ودی ژ صفری ده ست پی که ی، ئەفه ته دو فایده
کرن، تیر خوشی ته بو خو ب عه مرێ خو برن، وته تۆبه ژێ کر!

وهؤسا ئهو دى وي قانع كهت كو هزرا توبه كرنى پاش بيخت نه
كو ژ سهري خو دهر بيخت، فيجا ئهو دى دهست دهته بى نه مرييا خودى
ههتا هند دبينت عه مري وي وهكى قالبى به فرى د ناؤ دهستان دا ههليا، بى
ئهو بزانت كيشه چوو، وبى ئهو كارى فى چهندي بكهت!

چاره سه ریه کا به روه خت

ئهفه ئاستهنگ بوون.. وچاره سه ریه چیه؟

ئهده دی ژ دویمایی دهست بی کهن.. گاڤا نه فسا ته چاره کی گۆته
ته: پاشی.. تو بیژی: (پاشی.. نه د دهستی من دایه ونه د دهستی ته دایه،
پاشی ملکی خودی یه، بهر پهره کی فه شار تییه ل بهر مه، کهس نزانته کانی
ئهو دی گه هته (پاشی.. یان مرن دی وی (پاشی.. ژ دهستین وی ئینته
دهر، گوهدارییا فی ئایه تی بکه چ دیژت: ﴿يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءٰمَنُوْا اتَّقُوْا اللّٰهَ حَقَّ
تَقٰوٰتِهٖ وَلَا تَمُوْتُوْا اِلَّا وَاَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ﴾ (آل عمران: ۱۰۲).

ئهفه گازییه که بو وان که سان دئیه ئاراسته کرن ئه وین باوه ریه
ب خودی ئینای، ودویکه فتنا پیغه مبه ری وی - سلاڤ لی بن - کری،
دیژتی: هوین ته قوا خودایی خو بکه، و ب دورستی ژ وی بترسن، چاوا
ب دورستی دی ته قوا وی کهن؟ ئه گهر مه گوهدارییا وی کر وخو ژ بی
ئهمرییا وی دا پاش، وشو کرا نعمه تین وی کر و کافری بی نه کر، وهه ردهم مه
ئهو ل بیرا خو ئینا فه ومه ئه و ژ بیر نه کر.. ئه و هنگی مه ب دورستی
ته قوا وی کر، پاشی ئایه تی گۆت: نه وه بت هوین بمرن ئه گهر هوین
دموسلمان نه بن.

وپیسیار ل قیری ئه فه یه: ئه ری ئیک ژ مه دزانت کهنگی دی مرت، دا

دهمی دمرت بی موسلمان بت؟

نه.. كه سى چو نه مان ژ مرنى وهر نه گرتينه كو فلان ده مى يټ فلان ده مى نه ئيت، و مرنى چو ژ فان نه داينه كه سى ژى كانى دى كهنگى ئيت، پا ټيجا.. چاوا نه مړين نه گهر دموسلمان نه بين؟

مه عنا: ښى گافى بهرى بيټه كا دى موسلمان بيه، نو كه بهرى سه عه ته كا دى توبه بكه، چونكى تو نراني كانى كهنگى دى مړى، وهكى وى مړوښى يى وه غرهك ل بهر بت ونه زانت كهنگى وه غه را وى دى ده ست بى كهت، ټيجا كارى خو بكهت وهردوم يى ناماده بت، چى گافا گوټنى: وهره.. دا يى بهر هه څو بت. وپشتى نه وه نه فسا خو ل سهر هندى پدرو ودرده دكهت كو نه وهردوم يو وه غه را مرنى يا بهر هه څو بت، دښت نه ويرا خو ل وى ريكي بينته څه يا مرن دى بهرى وى ده تى، وى وه غه را ب ترس وسه هم نه و ل بهرا وى، كو ژ قهبرى تارى ده ست بى دكهت و ل به حه شتى يان جه نه مى ب دويماهى دښت، بلا نه و پسيارى ژ خو بكهت: نه رى نه څو شيا وى ژ گونه هى دديت ده مى وى ل دنيا يى ب كهيف څه قه ست دكرى چه ندى دښت ده مى ل ناخه رته دبتنه نه گه را شهر مزاريا وى يا بهر ده وام؟

يان بهرى ناخه رته دى.. ده مى نه و گافا د سهر وى را دبورت يا وى خوشى تيدا ب گونه هى برى، پشتى بورينا وى ده مى نه و دم دى چ يو وى ل پاش خو هيلت ژبلى دله كى تړى كه سهر ل سهر نه مانا وى خوشيى ژ لايه كى څه، وترسا ژ روژى يا حسييا وى گونه هى د گهل دښته كرن؟ ته ديتيه مړوښه كى عه قلدار ژ بهر خوشيا دهليفه ده كا كورت مه صلحه ته كا خو يا (مه صيرى) تى بهت؟ نه و كه سى عه مړى خو هه ميبى گورى تير كړنا شه هوه ته كا خو يا بيست خه بهرى بكهت تو دى چ ناڅى ل سهر دانى؟

رېښانين رېکي..

وېشتی تو بيرا خول هندى دئينهفه کو رېکه کا دویر ودریژ یا ل بهرا
ته، ول فی واری تو یی بنهجه نابى، وته بيرا خول هندى ژى ئینایهفه کو
مروځی عهقلدار نه ئهوه یی راحتا بهردهوام ددهته ب خوشییه کا بهروهخت،
وېشتی تو نهفسا خو ب بیرئینانا (مهصیری) وی ئهدهب ددهی.. هندهك
رېښانين رېکي هه نه دځیت تو یی بی زانا بی دا ده می تو ددهیه رې
ب سلامه تی بگه هییه ئارمانجی، وه کی وی که سی یی تورمبلا خول رېکه کا
چیا یی دهازۆت، دځیت خول وان رېښانان هشیار بکهت ئه وین ل سهر رهخ
وروپین رېکي هاتینه دانان دا ل چو که قران نه دهت ونه چته د چو نهالان ژى
دا.

تول فی دنیا یی رېځنگی.. نهفس وعهقل ههردو ته دهازۆن، هندى
نهفسه بهری ته ددهته وی تشتی یی بو ته خوش بلا خرابیا ته تیدا ههبت
ژى، وعهقل بهری ته ددهته وی تشتی یی باشیا ته تیدا ههبت بلا ل بهر ته
یی نه خوش بت ژى، لهو گه لهك جار ان تو وه کی وی مروځی لى دځی
ئهوی بهری وی دکه فته دورپانه کی وحییه تی رادوهستت کانى چه پ بچت
یان راست، فیجا هیشتا نهفسی تو ب لایى خو فه نه کیشای تول رېښانان
بزځره.

ورېښانا ئېکي ئهوه یا دبیزت: رېکي نه ده نهفسی گه لهك باخفت..

نهفس وهكى وى مروڤى پريڙه يى چو جاران ژ ئاخفتى تير نهبت،
ونه گدر قاعيده نهوه بت ههر كهسه كى گهلهك باخفت دى گهلهك خهلهت
بت، رپكى نهده نهفسى چى تشى بښت، هندهك جاران لغاډ كه، گاډا
دلى ته چو ئاخفتنه كى بهرى تو وى ئاخفتى بيڙى هزرا خو تيدا بكه، نهري
فى ئاخفتى خيرهك تيدا هديه يان نه؟ نهري گوتنا فى ئاخفتى چيتره يان
نه گوتنا وى؟ وباش بزانه هندى تو بى بى دهنگ بى دى بى سلامت بى،
وگاډا تو ئاخفتى نهو ئاخفتن دى ل سهر ته نيته حسيكرن، وپسيارا وى دى
ژ ته نيته كرن، يا باش بت يا خراب، قيجا بارى خو گران نه كه، وراوهستيانا
خو ل مه حشهرى دريڙه نه كه.. كيم باخفه.

رپيشانا دووى: بيدهنگيا خو ب هزر كرنى پر بكه..

نهو هزر كرن بهرى ته بدهته هلسهنگاندا بريى ته، وته بو داهاتيبى ته
به رههډ بكت.. وئاشكهرايه كو ههر جاره كا بيدهنگيا مروڤى ژ ئاخفتنا وى
پتر لى هات، نهډ بيدهنگيه دى ئيكا هند ژ وى چى كهت نهو بزانت كانى
چهند خهلهتى وته حسين د وى ئاخفتنى دا هه بوو يا وى بهرى هنگى كرى،
وههر جاره كا مروڤى د گهل خو ههست ب خهلهتيا خو كر، وئعتراف پى
كر، مهعنا نهو پيگاډا ئيكي بهر ب خورا سكرنى ډه چوو.

پيگاډا دووى كو دېته رپيشانا سيبى لومه كرن ل نهفسى يه سهر كارى
وى بى خراب نهوى بهرى نو كه وى ب مروڤى دايه كرن..

گهلهك جاران مروڤ هيجهتان پيش خهلهتى وخراييين خو ډه دگرت،
دا دلى خو بى خوش بكت، وقه ناعهتى بو خو چى بكت كو د ډان
خهلهتيا ن ژى دا نهو بى حقه! بهلى نه گهر مروڤى زيده لومه ل نهفسا خو

کر سہرا کاری وی یی خراب، ہەر دی دهمەك ئیٔ ئەڤ نەفسە چوننە چوننە
 د گەل خو ئعترافی بکەت ئەو غەفلەتا ئەو کەفتییە تیدا و بەری وی دایە
 گونەهی هەر چاوا بت نائیٔە (تەبیر کرڤ) و چو هیجەت بو نائیٔە گرتن،
 وگافا تو گەشتییە فیڤی د حسیب کرنا خو دا د گەل نەفسی بیرا وی ل وان
 تاوانان بینەڤه یین وی د گەل تە کرین، ووی ب دویماییا خرابا وان کاران
 ژى بترسینە یین وی د دەر حەقا خودایی خو دا کرین، وەنگی ڤاوەستە
 حەتا ئەو ب دورستی ئعترافە کا تمام ب هەمی خرابییڤ خو بکەت،
 وەزری د هندی دا بکەت کو ل خو بزڤرت و تۆبە بکەت.

پشتی نەفسی هزر د تۆبە کرنی دا کر، دڤیٔ نەفس ل هندی بیٔە
 ئاگەدار کرڤ کو (گونەه) ئەگەر خو یا دهمەکی بۆری ژى بت دبتە ئەگەرا
 هندی مړوڤی ئەمین نەبت ژ غەزەبا خودی، ئەڤه ئەگەر گونەه یا بۆری بت،
 ڤا دی چاوا بت ئەگەر گونەه یا نوکە بت؟ یان دی چاوا بت ئەگەر مړوڤی
 دل تی هەبت سوباهی ژى ل سەر وی گونەهی یی بەردەوام بت؟

هەر وەسا نەفس دڤیٔ ل هندی بیٔە ئاگەدار کرڤ کو (تۆبە) یا
 دورست نابت، و خودان نەشیٔ ب تمامی ل خودایی خو بزڤرت حەتا سی
 شەرتان ب جە نەئینت:

یی ئیکى: ئەو ئیکسەر گونەها خو بهیلت.
 یی دووی: ئەو ژ گونەها خو یا بۆری پەشیمان بیت، و حەز بکەت کو
 وی ئەو گونەه نەکربا.

یی سیی: ئەو بکەتە دلی خو ئیدی ئەو ل وی گونەهی نەزڤر تەڤه..

ونائیتە ھزرکرن مروّفەك ھەبت تۆبە بکەت وپشت نەدەتە وی کاری
بیّ غەزەبا خودی پیّقه دئیّت، یان بیژت: ئەز دیّ ل خوداییّ خو زقوّم بیّ کو
وی کاری بهیلم بیّ وی بیّ خو ش نەبت!

ھەر وەسا نائیتە ھزرکرن تۆبا وی کەسی یا دورست بت ئەوی تۆبا
خو ب دەمەکیّ دەسنیشانکری ڤە گریّ بدەت، وەکی بیژت: یا رەببی من
تۆبە یە ھەیفە کیّ ب تنی گۆھداریا تە بکەم، وئە گەر ئەو ھەیف خلاس ئەزی
ب کەیفە خوّمە!!

ھاریکارین خو ږاگرتنې

گومان تېدا نینه کول وی ده می مروؤ دکه ته دلی خو کول خودایی
خو بزږت، ول سهر ږیکا توبی بده ته ږی، نهو د فی کاری خو دا دی
تووشی هندهک نه خوشی وناسته نگان بت، وحتا نهو بشیت ل سهر فی ږیکی
خو ږاگرت، وچو شکه ستین وهسا ب سهر وی دا نه ئین وی پاشپاشکی
بزږین ووی ژ توبی لیقه که ت، دثیت نهو خو ب هندهک هاریکاران پشت
گهرم بکه ت، نهو هاریکارین هند هیږی دده نی کو نهو بهرده وایی بده ته
توبه داریا خو وی خو ږاگرتی بت ل سهر.

ومه زنترین هاریکار بو مروؤی کو خو ل سهر توبی ږاگرت نهو نهو
تیکه لیا وان هه فالان بهیلست یین خرابیی ل بهر وی شرین دکهن، یان
خرابی ل نک وی دکهن، نه گهر خو ژ وی نه خوازن نهو وی خرابیی بکه ت
ژی، چونکی هه فالینی کار تیکرنا خو یا مه زن هه یه، وپیژه من: کانی تو
هه فالی کی یی، نه ز دی پیژمه ته کانی تو کیی.

هندهک کهس نهوین ب هه فالینیا خرابان خراب بووین، دلی خو دبه نه
توبه کرن ول خو زږینی، بهلی چونکی نهو هه فالینیا وان خرابان ناهیلن
وبه رده وام تیکه لیا وان دکهن، توبه کرن ل بهر وان گه لهک گران دبت،
وهندهک جاران پشتی نهو دهست ب توبی دکهن وقویناغه کا باش ل سهر
ږیکا توبی دېرن ژی، دی یینی جاره کا دی نهو ل گونه ها خو یا بهری

دزڅړنه‌ڼه، باش سه ح بکي دى بينى نه‌گه‌را ځي چه‌ندى هه‌څالينيا مرؤځين خراب و‌گونه‌ه‌کاره، راسه دبت نه‌و هه‌څال داخوازي ژ ته نه‌که‌ن تول تو‌با خو ليځه ببي، يان وه‌کي وان گونه‌هي بکه‌ي، به‌لي ده‌مي تو دبينى نه‌و ل پيش چاځين ته وي گونه‌هي دکه‌ن يا ته ژي تو‌به کري نه‌و ب ځي کارى خو، و ب په‌نگه‌کي نه‌ي نیکسهر ته هان دده‌ن کو تو ژي وي گونه‌هي بکه‌ي..

ځي‌جا نه‌گه‌ر ته بځيت ل سهر رپکا تو‌بي يي خو‌راگرتي و‌به‌رده‌وام بي نیکسهر هه‌څالينيا وان که‌سين خراب به‌يله يين به‌ري تو‌به‌کړي ته هه‌څالينيا وان دکر، نه‌ب تني وان که‌سان به‌لکي خو وان جهان ژي يين نه‌و گونه‌ه لي دثيته‌کرن يا ته ژي تو‌به‌کري، وپيش وان مرو‌څ ووان جهان څه هنده‌ک هه‌څالين باش وراستگو بو خو په‌يدا بکه، وقه‌ستا وان جهان بکه يين بي نه‌مرييا خودي لي نه‌ثيته‌کرن، خودايي مه‌زن د ثايه‌ته‌کي دا دي‌څرت: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ﴾ - نه‌ي نه‌وين باوه‌ري ثيناي ته‌قوا خودي بکه‌ن و ده‌مي کار وکريارين خو دا ژ وي بترسن، و د گهل راستگو يان بن ﴿ (التوبة: ١١٩) .

ووه‌کي نه‌م دبين ثايه‌ت دو رپکين رو‌هن وناشکه‌را ل به‌ر سنگي مه‌ ددانت و‌به‌ري مه‌ دده‌تي:

- ﴿ اتَّقُوا اللَّهَ ﴾ ته‌قوا خودي بکه‌ن.. ژ وي بترسن و ل وي بزڅړن.

- ﴿ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ﴾ د گهل راستگو يان بن، نه‌وين د گو‌تن

وکريارين خو دا و د سوز وپه‌يمانين خو دا دراست.

هدر وه کی ئایه تی ب فی چه ندی دفت بیژته مه: مه سلا کو هوین
 د گهل راستگو یان بن، دی بو هدهو به هاریکار کو هوین ته قوا خودی
 بکن، چونکی ته قواداری وهه فالینیا دره وینان وتیکه لیا خرابان ب زه حمت
 یکنه کوم بن.. پیغمبر - سلا فی دبن - د گوتنه کا خو دا دیژت: ﴿إِنَّ
 الصَّدَقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَصْدُقُ حَتَّى
 يَكُونَ صَدِيقًا، وَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ،
 وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَكْذِبُ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَّابًا﴾ - هندی راستیه سهری
 دکیشته باشی، وهندی باشیه سهری دکیشته به حه شتی، وزه لامه ک دی
 راستیی بیژت هتا دبه راستگو، وهندی دره وه سهری دکیشته
 سهر داچوونی، وهندی سهر داچوونه سهری دکیشته ئاگری، وزه لامه ک دی
 دره وی کهت هتا ل نک خودی نهو ژ دره وینان دفت نفیسین ﴿^(۱)

و د گهل هه فالینیا راستگو یان وتیکه لیا باشان وپیدا کرنا وان ریهران
 یین بهری ته دده نه ریکا راست، گه له ک یا فره تول وان که سان ژی روینی
 یین بهری ته قه ستا خودی کری، ورپکا توبی گرتی ول سهر وی ریکی
 بهرده وام ماین، چونکی که سه ک ژ توبه کهری راستگو دلنه رمت رینه، نهو
 دی شیت کاری ل ته کهت وسهر بو را خو بو ته شه گو هیژت.

وتشتی دی بی تو مفایه کی مه زن ژی بینی کو بهرده وامیی بدیه
 توبه داریا خو نهو تو خو د کیتا با خودی وسوننه تا پیغمبر دی دا - سلا فی
 بن - شاره زا بکهی، وتامی ژ خواندنا وان بینی، ول نک سهرهاتیین وان
 توبه داران راوهستی یین به حسی وان د قورئانی وسوننه تی دا هاتی، ههر وه سا

خواندن و گوهداريا سهرهاتييڻ مهزنه تۆبه دارين ئۆمه تي ژ زانا وزاهد
وسهر کرده يڻ مهزن بکەي، دا هيقي بۆ ته چي بيت کو دبت پшти
بۆريه کي زيده تاري مروڤ پاشه پروژه کا زيده گەش بۆ خو ئاڤا که ت.

هندەك بیرئینانین فەر..

و ژ وان مەسلەین فەر یین کو پیتشییه مروڤی تۆبه دار بیرا خو لی
بینته ڤه ئە گەر هات ووی ڤیا ئەو ل سەر ریکا تۆبی یی مجدبت، و ل چوونی
لیڤه نەبت ئەو ئەو بیرا خو ل کارتی کرنا گونە هان ل سەر نەفسا مروڤی
بینته ڤه، وشوینوارین خراب یین چوونا بەر ب گونە هی ڤه ل بەر چاڤین خو
بدانت، و بزانت ب تنی تۆبه یه وی ژ فان کارتی کرن وشوینوارین خراب
دپاریژت.

ومەزنترین کارتی کرنا گونە هی ل سەر خودانی ئەو گونە ه باوهریی
لاواز دکەت.. وتشتە کی ناشکە رایە د عەقیدە یا (أهل السنة والجماعة) دا کو
باوهری کیم دبت وزیدە ژی دبت، و ئەو مروڤی سستی یی د گونە ه و بی
ئەمریا خودی دا دکەت، و هزر دکەت ئەڤه کارە کی نەیی مەزنە، چونکی
هەر جارە کا وی ڤیا ئەو دی تۆبه کەت و هەر وە کی چو چی نەبووی!

و ئەو ب خو وەسا نینە، چونکی ئەو مروڤی ڤی هزری بکەت بیی ئەو
ب خو بجه سیی ئەو تووشی داڤین خاپاندنا شەیتانی دبت، چونکی مەسلە
نە ب تنی خەلە تییه کە مروڤ دکەت پاشی لیڤه دبت و خلاس! نە خیر.. ئەڤ
گونە ها مروڤ دکەت بەری هەر تشتە کی باوهریا خودانی لاواز دکەت،
و گاڤا باوهریا خودانی لاواز بوو ئەو خووشی و تامی ژ عیبادەتی نابینت، لەو
عیبادەت ل بەر دبتە هندەك (طقووس وشە کلیاتی) گران و نەخووش، دەمی

رادیټ نفیڙی دکهټ تو دی بیڙی بهری وی یی بو سیداری دینته دان هند بو وی نه خوښه، وگافا دهست ب نفیڙی کر نرانت کهنگی نفیڙا وی دی خلاص دا نهډ به لایه کی ژی څه بیت! بهری رهمه زانی ب دو سی هه یقان تا دینتی هندی هند پرژی ل بهر وی یا نه خوښه.. کانی نهډ رهنگی مروغان ونه خو دیناسی د دوعاین خو دا دگوت: یا ره بی نه گهر ته نعمهټ د گهل ئیکی کربت کو د قهبری دا نفیڙی بکهټ، بلا نهو ئیک نه زم!

یه عنی: تشتی ژ هه مییان مه زتسر کو مرن وچوونا د قهبری دال بهر وی نه خوش کری نه وه نهو دی ژ کرنا نفیڙان دویر کهفت.. څیجا هزر بکهټ نهو چ تام بو وی ژ کرنا نفیڙی ددیت حه تا نهو فی دوعایی بکهټ؟

کرنا گونه هان نه گهر خو نهو گونه د بجویک ژی بن، دلی مروقی رهق دکهټ، ودل نه گهر رهق بوو حقی تی ناچت وزوی ب زوی نهو هزری د توبی ژی دا ناکهټ، ژ بهر فی چندی پیغمه بهر - سلاؤ لی بن - د گوته کا خو دا دبیزت: ﴿إِيَّاكُمْ وَمُحَقَّرَاتِ الذُّنُوبِ، فَإِنَّهُمْ يَجْتَمِعْنَ عَلَى الرَّجُلِ حَتَّى يُهْلِكَنَّهُ﴾ - هشیاری وان گونه هان بن یین مروؤ چو هزران ژی نه کهټ، چونکی نهو ل سهر زهلامی کوم دبن حه تا نهو دبه نه هیلاکی ﴿^(۱)﴾، یه عنی: هندهک گونه هه نه دبجویکن، مروؤ ب چافه کی کیم بهری خو دده تی وچو هزری ژی ناکهټ، لهو ب پشت راستی څه نهو دی وی گونه هی کهټ، ودویمایی دهمی نهو بهری خو دده ته حاسلی خو دی بینت چپایه کی بلند ژ گونه هان بو وی یی کهفتیه سهریک، عه بدللاهی کوری مه سعوودی نهوی نهډ هه دیسا بوری بو مه څه گوهاستی دبیزت: پیغمه بهری

- سلاؤ لی بن - مه تهلهك ل سهر قی چهندی بۆ مه ئینا ب وان مروؤقین
د سه فهره کی دا دچنه چۆله کی، وهر ئیک ترکه کی یان داره کی دئینت
ودهاقینه سهریک هتا باره کی داران کۆم دبت پاشی ئاگری بهر ددهنی ووی
تشتی بی دلین یی وان دانایه سهر.

مه عنا: نه بیژه: نهؤ ترکه یی بجویکه نهؤ دارکه چو نینه.. هزرا خو
د وی ئاگری دا بکه یی بی هل دبتی ده می نهو هه می دکه فنه سهریک.
کاری دی یی خراب یی گونه دکهت نهو نهو خودانی خو ژ مروؤقین
باش دویر دئخت، ودویر کهفتنا ژ باشان وجهین باش مه زنتین پهردهیه
دکه فته د ناچه را مروؤقی و خودی دا..

بی گومان نهو کهسی دل د گونه یی و خرابیی ههبت دی هه قالینیا وان
مروؤقان کهت نهوین هه ژ خرابیی دکهن، ودی قهستا وان جهان ژی کهت
یین خرابی لی دئته کرن، وچهند نهو نیزیکی قان مروؤقان جهان ببت هند
نهو ژ مروؤقین باش وجهین باشیی دی دویر کهفت، وده می نهو ژ وان دویر
دکهت ژ بهر کهت ومفاوهر گرتنا ژ وان بی بار دبت، ودزینا وان ژ لایی
شهیتانی قه ب ساناهیترا لی دئیت، وئاشکه رایه کو گورگ پهزا قه دهه
قه دره قینت و ژی دخوت.

و د گوته کا خو دا عه بدلاهی کوری عه بیاسی دیژت: ((باشیی
گه شاتی د روی دا، وروناهی د دلی دا، و بهر فرهی د رزقی دا، وهین
د لهشی دا، و فیانا خه لکی پیقه دئیت، و خرابیی روی رهشی، و تاریا قه بری
ودلی، و لاوازییا لهشی، و کیمیا رزقی و نه فیانا خه لکی پیقه دئیت)).

مەنەن: ئەگەر مەرۇف بەر ب خرابىيى قە چوو، وھەقالىنىيا مەرۇقېن باش
 ھىلا ب لەزترین عقوبە خودى ددەتى ئەو دلى وى دى تارى كەت،
 ورۇناھىيا ئىمانى ژ نەچاقېن وى دبەت، ئىمامى شافىي - خودى ژى رازى
 بت - دەمى ھىشتا يى جھىل قەستا ئىمام مالكى كر، دا دەرسان ل نك
 بخوینت و علمى ژى وەرگرت، پىشتى چەند دەرسەكان مالكى زىرەكى
 وبىرتىژى وشارەزاىيا شافىي دىت، گەلەك كەيفە وى پى ھات، وپى موعجب
 بوو، لەو گوتى: ئەزى دىنم خودى رۇناھىيەكا ھاقتىيە د دلى تە دا قىجا
 تو وى رۇناھىيى ب تارىيا گونەھى نەقەمرىنە.

گونەھ خودانى خۆ ژ دىم گەشى و دل پوھنىي مەھرووم دكەت، لەو
 ھەردەم ئەو ھەست ب بىتەنگى ونەخوشىيى دكەت، و ژ لایەكى دى قە
 ئەو د چاقېن خەلكى دا دىكەت، وسەرەدەرىيا خەلكى د گەل وى نەخوش
 دىت، ئىك ژ زاناين ئومەتى دىبىژت: دەمى ئەز بى ئەمرىيەكا خودى دكەم،
 ئەز كارتىكرنا وى ل سەر سەرەدەرىيا دەوارا خۆ وژنكا خۆ د گەل خۆ دىنم.
 وكارتىكرنا دى يا خراب يا گونەھى ئەو كرنا گونەھى بەرەكەتى
 ژ دەمى مەرۇقى رادكەت، وگاڤا بەرەكەت ژ دەمى رابوو ەمر كورت دىت،
 تو چەند كارى بكەى دى بەرى خۆ دەبى تە چو نەكرىيە، گوھى خۆ بدى
 خودايسى مەزن چاوا ژ زار دەقى گونەھكارى دئاخفت، دەمى ئەو ژيانا خۆ
 ب دویمایى دىنت، دىبىژت: ﴿يَلَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي﴾ خوزى من تشتەك بو
 ژيانا خۆ كرەبا.

- پا ئەوا وى كرى ھەمى چ بوو؟

- چو نەبوو!! ھەمى زەعى بوو وچوو، وكول وكەسەر پى مان.

وگونده ب دورستی وهکی کهله کا بهرانه، ئېک ئېکي دکیشت،
 گهلهک کهسپن ههین ب سڅکی بهری خو ددنه هندهک رهنگین گوندهان،
 وخو ژي نادهنه پاش، ب هیجه تا هندئ کوئه ژ گوندهه د سڅکن، یان
 دبچویکن، یان کارتیکرنا وان یا کیمه.. لهو دی ب نک فه چن، وپی چو
 هزاران بو بکهن قهست دکهنی، پشتی دهمه کی دی هند بهری خو دهنی وان
 گوندهین بچویک ئه و نیزیکی هندهک گوندهین دی یین مه زن کرن، وچونکی
 گوندهکاری بو دته تبعهت وسه لیهت دی بیژت: دی.. کانی دا قی ژي
 بکه م، ئه فه ژي چو نینه! حه تا هند خو دبیت ئه و حه تا لیقی یی مایه
 د گوندهان را.

یه عنی: ئه و ل دهسپیکي گوندهی ب چو فه ناگرت، ودلی خو
 ب هندئ خوش دکهت کو چی گاڤا وی قبا ئه و دشیت ب ساناهی وی
 گوندهی بهیلت وژی تویه بکهت، بهلی پشتی دهمه کی ئه و دی بیت کو
 مه سه له ب وی رهنگی یا ب ساناهی نینه وهکی وی هزرکری، چونکی وی
 گوندهی سهر کیشا گوندهه کا دی، وئو تشتی وی ب یاری فه وهرگرتی
 دهرکهفت مجدی!

و کارتیکرنا ژ هه میی ب ترستر یا گوندهی ل سهر مروڤی ئه وه گونده
 ئیرادا دلی ل نک خودانی لاواز دکهت، یه عنی: ئیکا هند ژ وی چی دکهت
 ئه و نه شپته خو، چهند مروڤ ته دبیتنه رهنگه کی خهله تیپی دکهن، گاڤا ل سهر
 قی چهندي تو د گهل ناخفتی، ئه و دی بیژته ته: ئه ز ژي گهلهک حه ز دکه م
 قی خهله تیپی، یان قی گوندهی نه کهم، بهلی ئه ز نه شیمه خو!

چی ه مه عنا هندئ مروڤ نه شپته خو؟

جگار کیشەك ئەگەر ھەتا نیفرۆ نیف پاکیتەکی نەکیشت، دییژت: دی
مرم ئەز نەشییمە خو! گاڤا دبتە رەمەزان ھەتا مەغرەب چو جگاران
ناکیشت، ونامرت ودشیته خو.. بۆچی؟

چونکی (ئیرادا دلی وی) ئەوا (ئیمان) ب ھیز دئیخت وە ل وی
دکەت ئەو بشیتە خو، دەمی گیچی فی ئیمانی نزم دبت (دەفعا) وی بۆ
(ئیرادی) سست دبت فیجا ئەو ئیرادە لاواز دبت، وھنگی مروژ وەکی
کەسەکی ئیشەوی لی دئیت نەشیته خو بگرت.. و د ئەنجام دا دی ییژت:
ئەز نەشییمە خو.

فیجا ئەگەر تە بقیت ئیرادا تە ب ھیز بکەفت وتو بشییه خو،
خو ژ گونەھی بدە پاش.

رِیخۆشکەرین رِیکَی

دا کو ههستکرنا ب گرانیا باری گۆنهها بۆری گاڤین مروۆفی ل سههر رِیکا تۆبَی سست نه کهت، ودا مروۆفی گۆنههکار ژ رهها خودی بی هیقی نهبت، پیغه مبهری - سلاؤ لی بن - وهک رِیخۆشکرن بو رِیکا تۆبَی گه لهک گۆتین وهسا کرینه مزگینیین مهزن ژى دئیه وهرگرتن، ل فیرى ئهم دى هندهک ژ وان گۆتان فه گیرین.

- ئه بوو سه عدى ئه نصارى دبیژت: پیغه مبهری - سلاؤ لی بن - گۆت: ﴿النَّدَمُ تَوْبَةٌ، وَالتَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ - په شیمانى تۆبه یه، وئهو ی ژ گۆنهه تۆبه بکهت وهکی ویه بی گۆنهه نه کری﴾. (۱)

- عه بدله لاهى کورى عه عباسى ژ پیغه مبهری - سلاؤ لی بن - فه دگوهیژت دبیژت: ﴿قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: مَنْ عَلِمَ أَنِّي ذُو قُدْرَةٍ عَلَى مَغْفِرَةِ الذُّنُوبِ غَفَرْتُ لَهُ وَلَا أُبَالِي، مَا لَمْ يُشْرِكْ بِي شَيْئًا - خودایى پاک وبلند دبیژت: هه چیی زانیبت کو من شیانا ژیرنا گۆنههان ههیه، ئه ز دى گۆنههین وى ژى بدم و بو من خهم نینه، هندى وى چو شریک بو من چی نه کرین﴾. (۲)

- سهلمانى فارسى دبیژت: پیغه مبهری - سلاؤ لی بن - گۆت: ﴿إِنَّ رَبَّكُمْ تَبَارَكَ وَتَعَالَى حَيٌّ كَرِيمٌ يَسْتَحْيِي مِنْ عَبْدِهِ إِذَا رَفَعَ يَدَيْهِ إِلَيْهِ أَنْ يَرُدَّهُمَا

(۱) طه بهرانى فه دگوهیژت.

(۲) حاکم و طه بهرانى فه دگوهیژن.

صِفْرًا - هندی خودایی هه وه یی پاك وبلنده یی شهرمین ومهرده، شهرمی ژ عهبدی خو دكهت ده می نهو ههردو دهستین خو ب نك وی فه بلند دكهت نهو وان قالا بزفرینته فه ^(۱).

- نهبوو هورهیره دبیزت: من گوھل پیغمبهری بوو - سلاؤ لی بن - دگوت: ﴿كَانَ رَجُلَانِ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ مُتَوَاحِشَيْنِ، فَكَانَ أَحَدُهُمَا يُذْنِبُ وَالْآخَرُ مُجْتَهِدٌ فِي الْعِبَادَةِ، فَكَانَ لَا يَزَالُ الْمُجْتَهِدُ يَرَى الْآخَرَ عَلَى الذَّنْبِ فَيَقُولُ: أَقْصِرْ، فَوَجَدَهُ يَوْمًا عَلَى ذَنْبٍ فَقَالَ لَهُ: أَقْصِرْ، فَقَالَ: خَلْنِي وَرَبِّي، أَبْعَثْتَ عَلَيَّ رَقِيبًا؟ فَقَالَ: وَاللَّهِ لَا يَغْفِرُ اللَّهُ لَكَ، أَوْ لَا يُدْخِلُكَ اللَّهُ الْجَنَّةَ، فَقَبَضَ أَرْوَاحَهُمَا، فَاجْتَمَعَا عِنْدَ رَبِّ الْعَالَمِينَ، فَقَالَ لِهَذَا الْمُجْتَهِدِ: أَكُنْتَ بِي عَالِمًا، أَوْ كُنْتَ عَلَى مَا فِي يَدَي قَادِرًا؟ وَقَالَ لِلْمُذْنِبِ: اذْهَبْ فَادْخُلِ الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِي، وَقَالَ لِلْآخَرِ: اذْهَبُوا بِهِ إِلَى النَّارِ - دو زهلامین بهرانبهری ئیک د ناؤ ئسرائیلییان دا ههبوون، ئیک ژ وان گونه دکر ویی دی خو د وهستاند د عبادته دی، قیجا نهوی گه لهک عبادت دکر یی گونه هکار ددیت ودگوتی: بهس گونه هان بکه، پوژه کی وی نهو دیت گونه ههک دکر گوتی: بهس که، وی گوت: من وخودایی من بهیله د گهل ئیک ما خونه تو هاتییه هنارتن زیره فان ل سهر من؟ یی دی لی فه گپرا: نهز ب خودی کهمه خودی گونه ها ته ژئی نابهت، یان ته نابهته به دهشتی، رحین وان هاتنه ستاندن، وهردو ل نك خودایی عاله می کووم بوون، خودی گوته فی نهوی عبادت دکر: نهری ما تو ب من یی زانا بووی، یان نهو تشتی د دست من دا یی ته

(۱) نهبوو داوود وترمذی وئین ماجه فه دگوهرین.

بوو؟ وگوتہ یی گونہ هکار: تو ب ره‌ما من هږه به‌حشتی، وگوتہ یی دی:
فی بښنه ناگری ﴿١﴾.

نډبوو هوره‌یره دبیژت: نه‌ز ب وی که‌مه یی رحا من دده‌ستان دا فی
ناخفتنه‌ک گوت دنیا خو وئاخړه‌تا خو یی پوېچ کړ!

ی‌ه‌عنی: یا گرنګ د مه‌سه‌لی دا نه‌وه عه‌قیدا مروّفی د دهر حه‌قا خودی
دا یا دورست بت، یی گونہ هکار د گهل گونہ‌ها خو باوهری ه‌ه‌بوو کو
خودی دشیّت گونہ‌ها هدر که‌سه‌کی ژی بیه‌ت یی وی بقیّت، وئووی دی
د گهل عیباده‌تی خو یی زیده‌ه‌زره‌کا خه‌له‌ت ژ خودی کر ده‌می ه‌زر کړی
نه‌و گونہ‌ها فی مروّفی ژی نابه‌ت، ئینا خودی هدر ئیکی ل دوېف عه‌قیدا وی
دایي.. فیجا دفیّت عه‌قیدا مه‌ د دهر حه‌قا خودی دا یا دورست بت.

گهل‌ه‌ک مروّفان تو دی بینی به‌حسی موسلمان‌ه‌کی گونہ هکار دک‌ه‌ن،
فیجا چ وی موسلمان‌ی تویه کربت یان نه، دی بیژت: فلان که‌س بلا ه‌هر
باشییان بکه‌ت، یان بلا سه‌د جاران تویه بکه‌ت، خودی ه‌هر وی نابه‌ته
به‌حشتی، نه‌و نه‌وه یی هو کړی وهو کړی.. وئوؤ گوتنه یان نه‌ؤ ه‌زره ه‌هر
نه‌و بوو یا زه‌لامی ئسرائیلی تیبری وهری وی دایه جه‌هنه‌می فیجا بلا ئهم
ه‌شیاری ده‌فی خو بین.

- ئیمام علی دبیژت: پیغه‌مبه‌ری - سلاؤ لی بن - گوت: ﴿إِنَّ اللَّهَ
لَيُعْجَبُ إِلَى الْعَبْدِ إِذَا قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، إِنِّي قَدْ ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاعْفُرْ لِي
ذُنُوبِي، إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، قَالَ: عَبْدِي عَرَفَ أَنْ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ وَيُعَاقِبُ
- خودی ژ وی عه‌بدی عه‌جیگرتی نه‌وی بیژت ژ ته پیغه‌تر چ خودایین دی

نېن، من زوردارى ل خو کړییه تو گونډهين من بو من ژى بيه، دييژت:
عبدالدى من زانى وى خودايهك هديه گونډهان ژى دبهت وعقوبى
ددهت ﴿١﴾.

- وهدر ئيمام على دييژت: نهبوو به كرى گوتنه من - وئهو راست
دييژت - گوت: من گوډل پيغه مېرى بوو - سلاؤلى بن - گوت: ﴿مَا مِنْ
عَبْدٍ يُذْنِبُ ذَنْبًا، فَيُحْسِنُ الطَّهْرَ، ثُمَّ يَقُومُ فَيُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ، ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ إِلَّا
غَفَرَ اللَّهُ لَهُ - هدر به نيبه كى گونډهه كى بكهت پاشى دهسنيژا خو باش
بشوت، وړابت دو ركاعه تان بكهت، پاشى داخوازا ژيړنا گونډهه بو خو
ژ خودى بكهت خودى وى گونډهه دى بو ژى بدت ﴿پاشى نه ؤ نايه ته
خواند: ﴿وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا
لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٧٥﴾
أُولَٰئِكَ جَزَاءُ هُمْ مَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَجَنَّتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
وَنِعَمَ أَجْرَ الْعَامِلِينَ ﴿١٧٦﴾ - وئهو ين نه گهر گونډهه كا مهن كر يان ب كرنا
گونډهه كا كيمتر زوردارى ل خو كر، بيرا خو ل سوز وگه فا خودى ئيناڼه
فيجال خودايى خو زڅرپين وتوبه كرن، وداخوازا ژيړنا گونډهه بو خو ژى
كر، وئهو باش دزانن كو ب تنى خودى يه گونډهه ژى دبهت، لهو وئهو
ل سهر گونډهه نامين، وئهو دزانن كو نه گهر وان توبه كر خودى توبا
وان دى قه بويل كهت ﴿آل عمران: ١٣٥﴾. ﴿٢﴾

(١) حاكم فهدگوهرت.

(٢) نهبوو داوود فهدگوهرت.

- و د هديسه كا دى دا پيغه مېدر - سلاؤ لى بن - دييژت: ﴿لَلّهُ أَشَدُّ
فَرَحًا بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ الْمُؤْمِنِ مِنْ رَجُلٍ فِي أَرْضٍ دَوِيَّةٍ مَهْلِكَةٍ مَعَهُ رَاحِلَتُهُ، عَلَيْهَا
طَعَامُهُ وَشَرَابُهُ، فَنَامَ فَاسْتَيْقَظَ وَقَدْ ذَهَبَتْ، فَطَلَبَهَا حَتَّى أَذْرَكَهُ الْعَطَشُ، ثُمَّ قَالَ:
أَرْجِعْ إِلَى مَكَانِي الَّذِي كُنْتُ فِيهِ فَأَنَامُ حَتَّى أَمُوتَ، فَوَضَعَ رَأْسَهُ عَلَى سَاعِدِهِ
لِيَمُوتَ، فَاسْتَيْقَظَ وَعِنْدَهُ رَاحِلَتُهُ، وَعَلَيْهَا زَادُهُ وَطَعَامُهُ وَشَرَابُهُ، فَاللَّهُ أَشَدُّ فَرَحًا
بِتَوْبَةِ الْعَبْدِ الْمُؤْمِنِ مِنْ هَذَا بِرَاحِلَتِهِ وَزَادِهِ - خودى پتر كهيف ب توبا
عېدى خو يى خودان باوهر دئيت ژ كهيفا زهلامه كى ل عدرده كى بديار بت
ودهوارا وى د گهل بت و خوارنا وى وئاڅا وى ل سهر بت، ځيځا بنځت
وهشيار بيت وبييت دهوارا وى يا چووى، ولى بگهرييت هتا تيى بيت،
پاشى بيژت: نه ز دى زځرېمه جهى خو يى نه ز لى هتا دمرم، وئهو دهستى
خو بدانت ه سهر زهنگا خو دا بمرت، وهشيار بيت وهند بييت دهوارا وى يا
ل هنداف سهرى، زادى وى و خوارن وځه خوارنا وى يا ل سهر پشستى، ځيځا
خودى پتر كهيف ب توبا عېدى وى يى خودان باوهر دئيت ژ كهيفا ځى
ب دهوارا وى وزادى وى ﴿١﴾.

ل لایى دى یى ریکى..

بهري دگوتن ماددهيه کى هه دبیژنى: (ئکسیر) ئەڤ ماددهيه مه‌عه‌نن
بى خیر و کیم بها وه‌کى سفرى وهر دگيرت و دکه‌ته مه‌عه‌نه کى ب بها
و قیمةت وه‌کى زیڤى!

وئه‌گهر راست دبت ماددهيه کى ب ڤى ره‌نگى د دنیايا مه‌ دا هه‌بت ئەو
مادده ب تنى دى تۆبه‌ بت، چونکى به‌س تۆبه‌يه نه‌فسا بى خیر و کیم بها
دگوهورت و دکه‌ته نه‌فسا هیژا و پر بها، تۆبه‌ مروڤى دکه‌ته خودان ئارمانجه‌کا
ئاشکه‌را، ورپکى ل به‌را وى دگوهورت، ووى بو لایى دى یى ریکى
ڤه‌دگوهرت..

تۆبه‌ وه‌کى وى روبرارى بۆش وئاڤ زه‌لاله‌ یى خودان دشی‌ت هه‌مى
پيسى و قریژا دنیاى یى ژ به‌ت، و خو بکه‌ته مروڤه‌ کى دى، یى پاڤژ و بزوين..
بارى خو یى گران ئەوى دوهى یین لى چک کرى، و گاڤ لى گران کرى،
و ئەو زیده‌ وه‌ستاندى بدانته‌ لایه‌ کى، و ب سڤکى قه‌ستا ریکا سه‌رفه‌رازى
بکه‌ت، ل شوینا کو به‌زال دویڤ دنیاى به‌رى وى نرم بده‌ت و سه‌رى وى
شور بکه‌ت، چوونا به‌ر ب خودى ڤه‌ به‌رى وى بلند بده‌ت ووى سه‌رفه‌راز
بکه‌ت.

ئه‌گهر ته‌ تۆبه‌ کر.. و تول ریکا خودى زڤرى، ئەڤ تۆبا هه‌ ئەگهر یا
دورست بت، ئەو دى گوهورینه‌کا بنه‌ره‌تى و (جذرى) ل نک ته‌ په‌یدا که‌ت،

ئېكەمىن جار ئەو دى ھەستكرنا ب شەرمى - شەرما ژ خودى - ل نك تە
 پەيدا كەت، تۆبەدارى دورست ئەو ەي ھەر جارە كا بىرا وى ل پوژىن وى
 يىن بۆرى ھاتە شەرم ژ خودى بكەت، وشەرما ژ خودى چەقەكە ژ چەقەن
 باوهرىيى وەكى پىغەمبەر - سلاۋ لى بن - د ەدەيسە كا خۆ دا دىيۆت، وئەۋ
 شەرمە ترسى وھىقىيى ژى ل وى پەيدا دكەت، ترسا ژ ھندى كو خودى لى
 خوش نەبت وگونەھىن وى يىن بۆرى بو ژى نەبت، وسەرا وان وى عەزاب
 بدەت، وھىقىيا ب رەھا خودى ئەوا ڧيان وشەوقە كا مەزن د دلى وى دا
 ھل دكەتى، ووى ل رېكىى مجد دكەت.

ئەو نە چ تۆبەيە يا شەرما ژ خودى ل نك خودانى پەيدا نەكەت،
 ووى ژ جزادانى پشت راست بكەت.

چوونا تە ل سەر رېكەكى پىخەمەت گەھشتنا ئارمانجەكى ئەگەر
 ھات و د رېكە كا دژوار را بۆرى، رېكە كا وەسا يا ھندەك جاران ترسى
 د دلى تە دا پەيدا كەت، وھندەك جاران ژى ھىقىيى وشەوقىى بئازرىنت،
 دى تاما گەھشتنا ئارمانجى د دەڧى تە دا خوشتر لى كەت پشتى تو دگەھى،
 وەكى شاعره كى عەرەب دىيۆت:

(وأحلى الهوى ما شك فى الوصل ربه

وفي الهجر فهو الدهر يرجو ويتقي)

ترس وھىقى.. ترسا ژ نەگەھشتنى، وھىقىيا ب دلۋقانىيا خوشتقى ئەو ە
 رېكا چوونى ل بەر مروۋقى خوش دكەت.

ودەمى ترس وھىقى ل سەر دلى عەبدى كۆم دبن، شەوقا وى بو
 خوشتقى (موناجاتە كا گەرم) ل شەۋ ونيڧ شەفان ل نك وى پەيدا دكەت،

ئەو مونا جاتا ئېكا ھند ژ وی چى دكەت ئەو خو بو خودايى خو بشكىنت،
ب خوشووع و (تەذەللول) قە سەرى خو بو وی بچەمینت، دەمى یى ب تنى
د گەل خودايى خو رۆندكان ژ چاڤین خو ببارینت، ھەببەت دلى وی تژى
بکەت.. تارىيا شەقى بىرا وی ل تارىيا قەبرى بىنتەقە دەمى تېدا دمینتە ب تنى
قېجا شەقا خو ب عیادەتى ب حەى بىنت، دا ب بەرەكەتا وی عیادەتى
تارىيا قەبرى بىنتە قەرەفانندن، ورۆژا خو ئەو د طاعەتى خودى دا ببۆرینت،
وبارى خو ژ دنیایى تژى نەكەت دا سفك د سەر پرا صراطى را ببۆرت.

وتۆبە ئەگەر یا دورست بت دى ئېكا ھند ژ خودانى خو چى کەت ئەو
خو ب رېکا خودى شارەزا بکەت، وخوشیا خو د قى رېكى دا بىنت، لەو
دى بىنى مروقى تۆبەدار موریدی حەقیى یە وداخواز کەرى باشیى یە ل چى
جھى ھەبت، وئەو ساخیبا دلى خو د مونا جات وخواندنا کیتابا خودايى خو
دا دبىنت، صەبرا وی ب خواندن وگوھدانا قورئانى دئىت، دەمى ئایەتەکا
رەحمى وقەنجیى دخوینت دترست ئەقە بو ھندەکین دى بت ژبلى وی،
ودەمى ئایەتەکا عەزابى وجەھنەمى دخوینت دترست ئەقە بو وی بت..

مەعنا: غوروور بو وی ب تۆبا وی چى نابت، وئەو ب خو
و ب کارى خو موعجب نابت، وھزر ناکەت وی منەتال خودى کرى دەمى
وی تۆبەکرى، ترسا وی زیدە دبت، بەلى ھەر ل وی دەمى ھزرا وی یا باش
ژ خودايى وی ئومېدا وی ب رەحمى نابرت، ووی ژ کەرەمى بى ھىقى
ناکەت.

وتۆبەدارى دورست.. ئەوى ژ دل قەستارېکا خودى کرى دەمى
دگەھتە لایى دى یى رېکى ب (شەفەقەت) و دلپېقەبوون بەرى خو ددەتە

خهلکى دنيايى هممیی ب تایه تی مه زنان، نهوین باری وان ژ خه مین دنيايى گرانتر ومه زنتر لی هاتی، ب دلپشفه بوون چونکی نهو دزانت رۆژهك دى ئیت حسیب دى د گهل وان ئیته کرن.. چهند عقوبه کا مه زنه دنيا په ریس دینن، د دنيايى دا خه ما کومکرنى خوشیى بو وان د چو تستان دا ناهیلت، و ل ناخه تی خه ما حسیبى وان گری ددهت ل وی ده می مروقتن باری وان ژ دنيايى یی سفک چوین وسفک دایه ری.

فیجا ئه ی ریتنگی دنيايى نهو ی تو بهر ب ناخه تی شه دجی.. ئه ی گونه هکاری ته دل تی هه ی ل رپکا خودی بزقری وقه ستا توبی بکه ی، گو هی خو بده فی حه دیسی بکه:

جاره کی ئیمام علی د نا هندهك هه قالین خو دا یی روینشتی بو، ئینا گوته وان: ئه ری خوشترین وباشترین ئایهت د کیتابا خودی دا ئه ز بو هه وه نه بیژم؟ پیغه مبه ری - سلا فلی بن - نهو یا بو مه گو تی؟ پاشی وی نه ه ئایه تا پیرو ز خواند: ﴿وَمَا أَصَابَكُمْ مِّنْ مُّصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ﴾ (الشوری: ۳۰) وگوت: پیغه مبه ری گوته من نه ز دى بو ته فی ئایه تی مه عنا که م نه ی علی! ﴿مَا أَصَابَكُمْ مِّنْ مَّرَضٍ أَوْ غُوبَةٍ أَوْ بَلَاءٍ فِي الدُّنْيَا فِيمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ، وَاللَّهُ تَعَالَىٰ أَكْرَمُ مِّنْ أَنْ يُثَنِّيَ عَلَيْهِمُ الْعُقُوبَةَ فِي الْآخِرَةِ، وَمَا عَفَا اللَّهُ تَعَالَىٰ عَنْهُ فِي الدُّنْيَا فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَىٰ أَحْلَمُ مِّنْ أَنْ يَعُودَ بَعْدَ عَفْوِهِ - هه ر مو صیه ته کا بیته سه ری هه وه ژ نه خوشی وعقوبه وبه لایى د دنيايى دا نهو ژ بهر که دا ده ستین هه وه یه، وخودی ژ هندی مه زنتره ل ناخه تی وان

عقوبه بدهته، وئەو تەشتی د دنیاوی دا خودی ئەو ژێ عەفیکرن خودی
ژ هندی حەلیمتره پستی عەفوویا خو لیقه بیت ^(۱).

یەعنی: ژ رهحما خودی ب عەبدی وی یی خودان باوهر ئەوه ئەو
د دنیاوی هندهك رهنگین به لای د لەشی و مالی و عەیلای دا دئینته سەری سەرا
هندهك گونەهین وی بهری هنگی کرین، دا ل ئاخهرتی باری وی سقك
بکەت، وئەو ل گەلەك گونەهین وی دبۆرت ژێ، وی سەرا عقوبه نادەت،
فێجا تو بیژی: ئەو نوکه مروفی عەفی بکەت، و ل ئاخهرتی لیقه بیت؟
حاشا!!

(۱) ئەحمەد فەدگو هیژت.

چه ند بهر پهړه کيڼ گهش ژ دیروکا هندهك توبه داران

بهري نوکه مه گوتسوو: خواندن وگوهارييا سهرهاتيڼ مهزنه
توبه دارين في نومته تي ژ زانا وزاهد وسهر کردهيڼ مەزن مفايه کي مەزن دده ته
مروفي کو خوړاگرتي بمينت ل سهر ريکا توبي، چونکي ژ ئاستهنگيڼ
(نه فسي) يڼ مەزن يڼ دکهښه د ريکا مروفي دا ده مي ئه و قهستا خودي
دکته ئه فديه ئه و د گهل خو ديژت: ئه ري پستي فان هه مي گونه هان
وپستي بوري نا ساليڼ دريژ د بي ئه مرييا خودي دا ما دي ب چ روي قهستا
خودي کهم؟ ئاخري چو نه مايه من نه کري چاوا دي خودي ل من بورت؟ تو
بيژي دهليفه بو من مابت ئه ز بيمه مروقه کي دي؟

ئه د پسياره هندهك جاران دبنه ريگر د ريکا مروفي وتوبي دا، وحه تا
مروفي بزانت کو چهند چووبت ژي دهليفه يا ماي، وته چهند کربت ره ها
خودي مەزنتره، ئه د دي سهرهاتييا هندهك که سان ب کورتي شه گيږين،
ده مي نوکه مه نافيڼ وان گو ه لي دبت ئيک ژ مه باوهر ناکه ت روزهك
د سهر خودانيڼ فان نافان دا هاتيوو ئه و ژ دويري خودي دزيان، يان گونه ه
کاري وان بوو.. ئه د چيايڼ علمي وزوهدي وته قواي ل ده مه کي ژ ده سپيکا
عه مري خو قهست ريکا شهيتاني کربوو، هندهك ژ وان مەزنترين دز
وجه رده بوون ل وهلاتي خو، هندهك ژ وان چو عهره ق ه خوران دهستي وان

نەدگرت، ھەندەکان کاری وان خرابی و زولم و تەعدایی بوو.. پاشی خودی
خیرا وان ڤیا، وەسا چیکر نەفسا وان روھن کر، و چاقین وان ل ھەقیی
ڤە کرن، ھەر ئیکی ئەگەرەك د پشت گوھۆرینا وی را ھەبوو، بەلی تشتی
ئەو ھەمی گەھاندینە ئیک ئەو بوو وان شیا ب ساناهی پشت بدەنە بۆریی
خۆیی زیدە تاری و ئەو بەر ب پاشەرۆژەکا زیدە گەش ڤەچوون، نە بەس
ھەندە بەلکی ئەو وەکی وی نەدیری لی ھاتن یا ژ دویر ڤە گەش دکەت،
وبەری خەلکی ددەتە رۆناھیی، رۆناھییا خودی!

ڤیجا کەرەم کەن ئەو و ھوین و ھەندەك ژ ڤان نەدیرین ریکی.

مالکي کورې دیناری

د هفترا توبه داران مه دقیت ژ مالکي کورې دیناری دهست یی بکهین،
وده می مروؤ دبیرت: مالک.. یه عنی: پاشمایا پیغه مبه راتییی، ونه فه یا غه ریب
نینه نه گهر ئه م ل بیرا خو بینینه فه کو مالک ل سهر دهستی حه سهنی
به صری یی هاتییه په روه رده کرن، حه سهن نه وی د کوشا دهیکا موسلمانان
(أم سلمه) یی هاتییه ب خودانکرن.

دبت ل بهر گه له ک که سان یین نافی فی چیا یی زانینی وزوهدی بهیستی
تشته کی غه ریب بت نه گهر ئه م بیژین: مالک ل ده سپکا ژییی خو، گه له ک
دویر ژ خودی دژیا، وئیک ژ مه ز نترین عه روق فه خوړین باژپړی به صرا بوو!
به لی.. پاشی رپوړه ک هات نه ؤ مالکه وه کی وی رپوړا گهش لی هات
نه وای تیئی ورپوړناهیی ل عه ردی به لا ؤ دکه ت، بوو نه و مروؤ یی صه حابیی
پیغه مبه ری - سلا ؤ لی بن - نه نه سی کورې مالکی گو تیی: تو گه له ک وه کی
صه حابیین موحه مده دی یی - سلا ؤ لی بن - نه ز پتر ژ گه له ک عه یالی خو
حه ز ژ ته دکه م.

فیجا سهرهاتییا مالکی چ بوو؟ وچاوا به ری وی هاته وهر گپړان ژ رپکا
شه یثانی بو رپکا خودی؟

مالکي کورې دیناری.. هیفی نی وی ژ وه لاتی (سه جستانی) یه نه وی
دکه فته د ناقه را ئیران ونه فغانستانا نوکه دا، ل باژپړی به صرا ژییی خو
بوراند بوو ل سه دا ئیکی مشه ختی وچارپکا ئیکی ژ سه دا دووی ژی،

وگه هشتیوو دویماییا ده می صه حاییان و علم و حه دیس ژ ئه نه سی کوری
مالکی یی صه حابی، و مه زنی تابعیان حه سه نی به صری، و سه عیدی کوری
جوبه یری، و مو حه مه دی کوری سیرینی و هر گرتبوو.

پشتی حه سه نی به صری ل سالا (۱۱۰) مشه ختی چوویه بهر دلوثانییا
خودی مالکی جهی وی ل مزگه فتا به صرا یا مه زن گرت، و ده می وی
دهست ب و ه عزی دکر مزگه فت ژ مروشان تژی دبوو تو دا بیژی تهیران یا
دادایه سهر سهرین وان، روزه کی مروشه کی پسیرا ده سپیکا وی ژی کر
کانی یا چه و بو؟

وی ب ئه زمانی خو سهرهاتییا ده سپیکا خو فه گیرا.. و گوتنا وی
ژ ئه زمانی وی ئه ب ئه زمانی خو دی فه گوهرین:

ل ده سپیکا عه مری خو مالکی زوگورد شورطه بوو، کاری وی ئه و بوو
سپیدی حه تا ئیقاری ب دهسته کی دژوار و دله کی رهق ل باژیری دهات
ودچوو زیره فانی ل خه لکی دکر، و ل دویف سه ح و سویان دگه ریا، و ده می
کاری وی ب دویماهی دهات دزفیری مالا خو و دما ب تنی، و ده می
خو یی مایی ب فه خوارنی دبوراند، ههر وه کی وی ب فی خو بیهشکرنی
دثیا جیهانه کی د خه یالا خو دا چی بکهت یا جودا ژ وی جیهانی یا خه لک
دنیاست..

دهمه کی وی ثیا گوهرینه کی بیخته فی روتینی ژیانای وی فه گرتی،
و ئیکه مین تشتی وی هزر تیدا کری ئه و بوو ئه و ژیانای خو د مال دا
بگوهرت، ئیدی یی ب تنی نهت، و چونکی وی دزانی هندی ئه و ژ پیسان
بت کهس چو باشین خو ناده تی، ئه و رابوو (جاریه ک) بو خو کری.. پشتی

دهه مکی خودی کچهک دایی، وئی کچی تامه کا دی دا ژيانا وی، چونکی
 وی مروځینیا مه زن د چاځین وی یین بچویک دا ددیت، کچا وی یا بچویک
 چهند روژه کی مه زتر لی دهات و ب سهر پیان دکهت پتر نهو ل هندئ
 ناگه هدار دکر دځیت نهو ژینا خو پاقر بکهت بهری کچا وی مه زن بیت
 و ب پیسیا ژینا وی به قه م بیت، به لی هندی هاتی نه شیا هه څالینیا په رداغی
 به ځیت.. وه څرکیهک د ناڅه را څيانا کچا وی وځيانا په رداغی دا د دلی وی
 دا په یدا بوو، ده می هندهک جاران کچا وی - نهو ب سهر پیان که فتي -
 ددیت نهو یی په رداغان تی دکهت و فر دکهت دا ب نک څه چت په رداغی
 وی ژ دهستی ئینته دهر و ب کراسی وی دا کهت، و که ته که نی.. نهو عیجز
 نه دبوو چونکی وی ددیت که یفا کچا وی یا بچویک یا ب ځی چه ندی
 دځیت.. وپیچ پیچه وی دیت هدر وه کی نهو یی ژ په رداغی دوبر
 دکه څت، چونکی څيانا وی بو کچا وی هیدی هیدی جهی څيانا وی بو
 په رداغی دگرت، وه می ترسا وی نهو بوو روژهک بیت کچا وی مه زن بیت
 و د مه عنا ځی به رداغی بگه هت، ځیجا نهو بته نه گه را پیسکرنا ژيانا کچا
 خو، ځیجا نهو گونه ها خو ویا کچا خو ژی ل سهر ملی خو هلگرت.

وده می ژیی کچا وی گه هشتیه دو سالان.. مر!

وکانی چاوا سهر هاتییا مرنئ هندهک که سان ژ غه فله تی هشیار دکهت،
 وه سا نهو هنده کی دی پتر ب نک سهر داچوونی څه دبهت، وچونکی مالکی
 کورئ دیناری هند باوهری نه بوو موصیه تا وی ل بهر وی سفک بکهت،
 وچاځین وی ل راستیی څه کهت، مرنا کچا نهو وه کی بهری یان پتر ب نک
 ژيانا په رداغی و خو بی هسکرنی څه بر، وخه ما وی بوو جهی شادییا شه یتانی!

مالك ديڤرت: شه قه كي ژ شه قين ئه يني، ئه ز ژ قه خوارني يي مه ست
 بووم، من نه زاني چ ده مي شه قئ بوو ده مي ئه ز كه فتيمة سهر ته نشتا
 خو ونفستيم.. د خه وي دا من ديت ههر وه كي رورژا قيامه تي يه، خه لك يي
 ژ زكي عه ردی دهر دكه فن وبو مه يدانه كا به رفرهه يي دئنه كو مكرن، وئه ز
 ئيك ژ وان بووم، د قئ ته نگافيا مه زن دا دهنگه كي بلند هاته من، ئه ز ل خو
 زفريم دا به ري خو بده مي كاني ئه و چ دهنگه، ديتنا من ديتي ماره كي
 ئه ژده ها، يي رهش وشين، ده قئ خو يي بهش كرى و ب نك من قه يي دئيت،
 من كره هه وار وئه ز ژي ره قيم، به لي كي فقه بجم؟

پاشي من هند ديت پيره مي ره كي بين خوش وجلك پاقر كه فته ريكا من،
 من هه وارين خو گه هاندني وگوتئ: به ختي خودي من ژ قئ ئه ژده هاي خلاص
 بكه! ئينا پيرمي ري بو حالي من كره گري وگوت: ئه زي لاوازم وئه و تشتي
 تو ژ من دخوازي ب من قه نائي، بو خو بره قه بهلكي خودي ريكه كي بو
 ته بينت، ئه ز ره قيم، من جهه كي بلند ديت، ئه ز ب سهر كه فتم، لايي دي
 نهالين تزي ئاگر بوون، ئه ز ل خو زفريم ئه ژده ها يي ب دويف من قه، نيрик
 بوو ژ ترسين ئه ژده هايي دا ئه ز بكه قمه د ئاگري دا، ئينا دهنگه هاته
 من: بزقره تو نه ژ خهلكي وي يي، پيچه كي بينا من هات، ئه ز زفريم
 وجاره كا دي ئه ژده هايي دا ب دويف من قه، دوباره ئه ز گه هشتمه نك
 پيره مي ري، من گوتئ: من داخواز ژ ته كر تو من ژ قئ ئه ژده هايي خلاص
 بكه ته وه نه كر، پيره مي ري كره گري وگوت: ئه زي لاوازم، هه ره سهر قئ
 چيايي هندهك ئيمانه ت ل وي ري هه نه، ئه گهر ئيمانه ته كي ته د نا فا دا هه بت
 ئه و دي ته خلاص كه ت.

گوت: من بهری خو دای چایه کی گرور من دیت، نه زب نك قه
چووم ونه زده های دا دویف من، گاغا نه ز نیریک بوویم، هندهك ملیا كه تان
گازی كر: پهرده ی راكه ن، وده رگه هان قه كه ن، بهلكی فی هه ژاری
نیمانه تهك هه بت وی ژ دوژمنی پیاریژت.. پشتی پهرده هاتینه هلدان
وده رگه هه بووین، من دیت هندهك زارو کین دیمی وان وه کی هه یفی دجوان
سه ریڼ خو دهریخستن وبه ری خو دانه من، ونه زده ها نیریکی من بوو، هندهك
زاروكان كره هه وار: هوین هه می دهر كه فن سه كه نه ی نه یاری وی نیریک
بوو، پاشی من هند دیت كچا من یا بجویك دهر كه فت وبه ری خو دا من،
گاغا وی نه ز دیتیم كره گری وگوت: بابی منه بابی منه! وی گاغا من هند
خو دیت نه ز هاتمه بلند كرن وه افیتن هه تا نه ز كه فتمه نك وی، وی دهستی
من گرت ونه ز كیشام، نینا نه زده ها ره فی ونه ز هیلام، پاشی هاته دكوشا من
دا وگوت: بابو! ﴿أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنْ
الْحَقِّ﴾ پاشی گوته من: نهو نه زده های را دهیلا ته کاری ته بی خرابه، ته
هندي مه زن دكر هه تا نهو راهیله ته دا ته به افیتنه د ئاگری دا، ونه و
پیره میری ته دیتی کاری ته بی باشه ته نهو هندي لاواز کری كو نه شیته
به ره فانیی ژ ته بكه ت..

گوت: ووی گاغا من هند دیت نه ز ژ خه و را بووم.

و پشتی مالك ژ خه و را بووی ودلی وی ژ غه فله ته ی هشیار بووی،
نیکه مین کار وی کری ئامانین شه را بی هه می شانندن، وکره دلی خو نه و
هنگی را وه ست هه تا (پیره میری لاواز) بزق ریته سه ره هیزا وی، دا بشیت
نه زده های پاش پاشکی به ت..

وسپیدی قهستا مزگهفتی کر، خو ب مهزترین زانایی تابعیان را
گههاند کو حهسهنی بهصری بوو، و ل سهر دهستی وی فیری علمی
وعمهلی بوو، وهر چهنده نهو ل وی دهمی یی بچویک نهبوو، بهلکی
گهله کی جحیل ژی نهبوو، بهلی د گهل هندی ژی (هممهتا) وی و
(نصرارا) وی ئیکا هند ژی چیکر نه ب تنی نهو خو ب زانا وزاهدین ئوممهتی
یین مهزن را بگههینت، بهلکی بهرا وان ژی راکهت.

ویشتی مالکی کورپی دیناری برپار دای ژینا خو بگوهورت وریکا
خودی بگرت، وی دهست ب کاره کی دی کر، کاری وی بوو نهو وی
قورئان ب دهستی خو دنقیسی ودبره بازاری دفرۆت و ب وی پاره یی بو
وی ژی دهات خو ب خودان دکر، ودبیژن: ههر چار ههیقان وی دانهیه کا
قورئانی دنقیسی، ویشتی پاری خو وهردگرت دا بهت دهتف بهقالی، وحهتا
پارین وی خلاس دیبون وی تشت بهرانهر بو خو ژ نک دئینان.

مالك ل سالا (۱۲۷) مشهختی ل بهصرا چوو بوو بهر دلوقانیا خودی.
د گوتنا خو دا دبیزت: زانایی دورست نهو یی نهگهر تو چوویه نک
ل مالا وی دا نهو شیرته کی ل ته بکهت و نهو ل مال نهبت، مالا وی شیرته تی
ل ته بکهت.

یهعنی: زوهد وتهقوایا وی بو ته ژ سهروبه ری مالا وی ناشکهره
ببت، ژ مالا وی تو بزانی نهو نه مروقی دنیایی یه، فیجا حالی مالا وی بو
ته بته شیرته.

رۆژه کی خه لکی بهصرا هاتنه نک وگازنده ژ نههاتنا بارانی کرن
وگوتی: بابی یه حیای! نهگهر تو هاتبای نقیژا بارانی ته ل بهرا مه کربا،

بهلکی خودی باران دابا مه، وی سه ری خو هژاند و گوت: هوین
د عه جیگر تینه کو باران نائی، وئەزی عه جیگر تینه کو بهر ژ عه سمانی
ب سەر ههوه دا نائین!

وعه ده تی مالکی بوو ده رگه هی مالا وی یی بی کلیل بوو، ونه شه ؤ ونه
ب رۆژ چو جاران وی ده گه نه دگرت، شه ؤه کی ده می وی نفیژ دکرن
دزهک هاته مالا وی، هندی لی گه ریا تشتهك نه دیت بدزت، گاڤا فیای
ده رکه ڤت مالکی گوتی: چو تشتی دنیا یی ته نه دیت، ما ته نه ڤیت تشته کی
ئاخه تی بده مه ته؟ دزیکه ری گوتی: بهلی.. گوت: وه ره ده سنڤیژا خو بگره
ودو رکاهه تان د گهل من بکه، وفان هه ردو رکاهه تان ژیا نا دزیکه ری
گوهارت، سپیدی ده می نه و مالک پیکهه چووینه مزگه ڤتی نفیژی: هنده کان
گوتی: بابی یه حیای! نه و کیه د گهل ته؟ مالکی ب گر نژین ڤه گوت: هاتبوو
دا دزییا مه بکهت، بهلی مه نه و دزی!

فوضه یلی کورئ عیاضی

فوضه یلی کورئ عیاضی نافه کی دی بی گه شه د دیروکا توبه که رین فی
ئومه تی دا، نافه که ل پیشیی دئی..^(۱)

فوضه یل ل دهمه کی ژ ژیی خو چه له نگترین خلمه تکارین ریکا
شهیتانی بوو، پاشی خودی وه سا بۆ وی هز کر کو سه رویه ری ژینا وی
بهروفاژی بیت، نهو ژ مه زنتین دز وجهه دین وه لاتی خوراسانی بته
سهیدایی دهسته کا ئیکی ژ ئیمام وزاهدین فی ئومه تی (سوفیانی کورئ
عویهینه ی، عهبدللاهی کورئ موباره کی، بشر نه ل حافی، ئیمامی شافی..)
نهفه د دیروکا ئیسلامی دا گه له ک ژ وی رۆژی نهوا هوین ل عهسمانی دینن
دگه شترن، وبه سی فوضه یلیه بیژین: نهفه هه می نهو بوون بین هنده ک
ژ گه شاتییا فوضه یلی بۆ خو وه رگرتی!

فینجا سه رهاتییا فوضه یلی د گه ل توبی وزفرینا ل خودی چ بوو؟
نهفه جهی ناخفتنا مه یا فی جاری یه، نه گه ر خودی هز بکه ت.

فوضه یل ل سالا (۱۰۵) مشه ختی ل باژیرکی (دهره ی گه زویی)
ل دهفه را (سه مه رقه ندی) ل نژیکی نازه ر بیجانا نوکه هاتبوو سه ر دنیایی،
وهه ر ل ویری پشکا ئیکی ژ ژیی خو بۆراند بوو..

(۱) نهفه بابته د نهصل دا مه د کتییا خو (د گه ل مروژین خودی) دا ئینایه، بهلی ژ بهر
په یوه ندیا وی یا مه زن د گه ل فی بابته تی مه ل فیری دوباره کریه.

ل دهسپيکي فوزهيل مرؤفه کي دوير دين بوو، کار وکەسبي وي ئهو
بوو وي رېک ل کارواني ورپښنگان دگرت وئو دشلاندن، د ناڅهرا باژيري
ئەبيووردی و مەرؤيی دا جههک هه بوو دگوتنی: (جهی فوزهيلي)، چونکي
ئهو ئهو جهه ئهو بوو يی فوزهيلي کارواني لی دشلاندن. لهو ژ ترسا فی
جهی دا گهلهک جاران وه ل خه لکی دکر ئهو بهري خو ژ فی رپکی
وهر دگيرن وقه ستا رپکه کا دی بکهن بلا چهند يا دوير ژي با!

و د ناڅ گيله شوک وپلین رپگری و دز وجهه دهیی دا، یین کوژينا
فوزهيلي هه می فه گرتی میرگه کا ته نا ورحت بو بیتفه دانی سهري خو
هلدا، روزه کي بی ژفان و ب خافله تی فه چاښ فوزهيلي ب کچه کي
کهفت، هه ر زوی دلین وان ب سهريک هلبوون، وئهو کچ شيا
گوهورپينه کي بیخته د ژينا فوزهيلي دا، ئهو فوزهيلي شهؤ ونيښ شەفان
ل سهري رپکا رادوه ستا و بهري وی دمال (فهريسيه کي) دا بشه لينت،
ئيدي خه ما وی هه می بوو ئهو دل بهرا خو - نه گهر خو ژ دوير فه ژي بت -
بييت، لهو ل شوينا ئهو بچت کاروانييان بیخته داښ خو ودهستی خو بدانته
سهر مالی وان، بهري وی مال هندى ئهو دل بهري بیخته داښ خو
وژفانه کي ژي وهر گرت..

هيدي هيدي ئهو ژ رپگریی دوير کهفت، ب څيانا خو فه موژيل بوو،
حه تا ئهو شهؤ ب سهر دا هاتی يا کو فوزهيلي دز وتالانکه ر تيډا بوويه
ئيمامي توبه کهريښ ئومه تی..

څيجا دا پيکفه هه قالينيا فوزهيلي بکهين ل وي شهفا ژيگوتی.. هه ر
رؤژ گاڤا دبوو ئيفار فوزهيلي هه را خو دکر کانی ئەؤ شهفه (که مينا) خو

ل کيفه بدانت، بۆ هندی دا (فهریسه‌یه‌کا) باشتەر بیخته دافین خو وه کی مه گۆتی، به‌لی قی جاری هزرا وی ب تشته کی دی قه یا موژیل بوو: کانی چاوا دی شیت نه‌ه شه‌فه دلبره‌را خو بینت؟ دویماهییی بریار دا خو بگرت هه‌تا شه‌ه ژ نیقی دقولیت، وچا‌ه دکه‌فنه خه‌وا گران، وزیره‌فان غافل دبن، پاشی دره‌که‌فته ژفانی، هنگی نه‌و ونه‌و وشه‌ه ب تنی دی میننه د گهل ئیک..

ده‌می ژفانی هات، فوضه‌یل نیزیکی جهی ژفانی بوو، ژبلی ده‌نگی پیین وی شه‌فی گوهل چو پیژنین دی نه‌دبوو، گا‌فا نیزیکی خانیی دلبره‌ری بووی، (ئتفاق) یا وه‌سا بوو نه‌و د ده‌رگه‌هی را ب ژور نه‌که‌فت، دا که‌س ل وان هشیار نه‌بت، ب ره‌خ سیاجی خانی قه داره‌کا بلند هه‌بوو، ب سهر داری که‌فت.. خانی - د نا‌ه تاریی را - وه‌کی بویه‌که‌کا خه‌ملاندی هاته‌ به‌ر چافین وی، ژ سهر چه‌قه‌کی داری خو هافیته سهر سیاجی دا خو ژوردا به‌رده‌ته هه‌وشی.. به‌لی به‌ری نه‌و قی پی‌گا‌فا دویماهییی به‌افیت تشته کی وه‌سا چی بوو چو جاران نه‌ده‌هاته سهر هزرا فوضه‌یلی.. ژ جهه‌کی - یی وی ب خو ژی نه‌دزانی کیژ جهه - ده‌نگه‌ک د گهل هه‌یه‌تا شه‌فی ونازکییا (مه‌وقفی) هاته‌ گوه‌هان، ده‌نگی قورئان خوینه‌کی بوو نه‌ه ئایه‌ته دخواند:

﴿ اَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ ﴾ نه‌ری ما نه ده‌مه بۆ خودان باوه‌ران کو دلین وان بۆ زکری خودی قه‌بین و ژ ترسان

دا به‌لهرزن، و بینه سهر وی حه‌قیبی یا خودی ئینایه خواری؟

گا‌فا فوضه‌یلی گوهل قی ئایه‌تی بووی وی د دلی خو دا به‌رسف دا

وگۆت: به‌لی یا ره‌بیی ده‌مه!

وهكى وى مروڧى دىلگرتى دىت فوضەيل ژ سەر دىوارى كەفت،
ووهكى وى مروڧى ژ بەر تايا گران ژ بەر باخفت ئاخفتا فوضەيلى بوو ئەفە:
بەلى دەمە يا رەببى، بەلى دەمە..

فوضەيلى بەرى خۆ وەرگىرا، ژفان هېلا ب رېڧە و ل ژفانەكى گەلەكى
مەزن چوو، گازىيا دلەرى هېلا و د گازىيا مەحبوبى خۆيى مەزن چوو
وسۆز د گەل خۆ دا كو ئەو نەمىنت فوضەيلى بەرى، وخودى ل سەر سۆزا
خۆ كرە شاھد..

فوضەيلى پشت دا خانىيى دلەرا بۆرى وپريار دا قەستا مالا مەحبوبى
خۆيى مەزن بکەت، وھندى يى ساخ بت ل وپرى بمىنت.. پريارا فوضەيلى
ئەو بوو پشتى تۆبە كرنى قەستا مەكەھى بکەت و ل مالا خودى بمىنت..
بەلى نوکە، ل فى نىڧا شەڧى ئەو كىڧە بچت؟

فوضەيلى قەستا خانەكى كر كو دكەڧتە سەر رېكى - وهكى ئوتىلېن
مە يىن نوکە - ھەتا لى دېتە سېپىدە.. ل وپرى فوضەيلى ھندەك كاروانى
دېتن وان دڧيا رابن بدەنە رى، دا ل وەخت بگەھنە بنەجھا خۆ، بەلى
ھندەك ژ وان گۆتە ھندەكان: دى كىڧە چن فى شەڧى؟ پا ئەگەر فوضەيل
ھاتە د رېكا ھەو ەدا؟

چاقىن فوضەيلى تۆى رۆندك بوون، ووى گۆتە وان: نەترسن خودى
رېك ژ فوضەيلى پاڧركر، ئەوى ھوين ل نك خۆ دېبن فوضەيلە، وھىڧىيا من
ئەو ھوين ئىدى فوضەيلى ل فى وەلاتى ھەمىيى نەيبن. پاشى فوضەيلى گۆتە
خۆ: ئەز شەڧىن خۆ ب گونەھان ڧە دبۆرىنم وخەلك ژ ترسىن من دا
نەشىن دەر كەڧن، يا رەببى من تۆبەيە وتوبا من ئەو ەز بچم قەستا بەيتا تە

بکەم. و د گەل ھەلاتنا سپێدەیا وی رۆژی، وەلاتی خوراسانی ژ فوضەیلی
دز وریگر قالا ورحەت بوو، وەلاتی حجازی ب ھاتنا فوضەیلی زانا
وخودی ناس شاد وکەیفخۆش بوو.

د ریکا خۆ را فوضەیلی قەستا وەلاتی عراقی کر، و ل ویژی ھەقالینیا
گەلەك زانایین تابعیان کر، وزانین بۆ خۆ ژ وان وەرگرت، پاشی قەستا
حجازی کر و ل ویژی ژی ھەمی دەمی خۆ ب علمی وعیبادەتی قە بۆراند،
ورۆژەك ب سەر فوضەیلی دا ھات د علمی وعیبادەتی وزوھدی دا ئەو بوو
زەلامی ئیکی د ناڤ خودی ناسین ئومەتی دا، وچەند جارەن خەلیفین وەکی
ھاروون ئەلرەشیدی وزانایین وەکی ئیمامی شافعی رپھین خۆ ل بەر
وہعزین وی ژ رۆندکان تەر دکرن!

ودەمی ناڤ و دەنگین فوضەیلی ب زوھدی و علمی و بەرەقانیا
ژ سوننەتی د ناڤ خەلکی دا بە لاڤ بووین خەلیفی عەباسی ھاروون
ئەلرەشیدی ھەز کر وی بینت وگوھی خۆ بدەتە دەرس و شیرەتین وی،
و عەدەتی ھاروونی بوو - خودی ژی رازی بت - مروڤین زانا و تەقوادار
ل دۆرین خۆ کۆم دکرن و ھەقالینیا وان دکر.. رۆژەکی ھاروونی گۆتە
سوفیانی کورپی عویەینە: ئەز ھەز د کەم فوضەیلی بینم وگوھی خۆ بدەمە
ئاخفتین وی، سوفیانی گۆتی: ب تنی ریکەك تە یا ھەدی تو وی پی بینی،
کو تو رۆژەکی جلیکین خۆ بگوھۆری و بیہ مزگەفتی و ل دەرسا وی روینی
بیی کو ئەو بزانت تو (أمیر المؤمنین) ی.. ھاروونی ب یا وی کر، ھات
وقەستا دیوانا فوضەیلی کر، گاڤا فوضەیلی دەست ب وەعزی کری

هاروون هندی گری هتا رپهین وی ژ رڼدکان تهر بووین، پشی هاروون
چووی، سوفیانی گوته فوضهیلی: نهو (أمیر المؤمنین) بوو.

جاره کا دی هاروونی زانایین باژیری ههمی فهخواندنه دیوانا خو،
وفوضهیل ئیک ژ وان بوو، سوفیانی کوری عوبهینه دیژت: گاڤا نه
چووبینه دیوانا خهلیفه، فوضهیل پشی مه ههمیان هات، و ب رهخ من فه
روینشت، پشی هیادی گوته من: کیژکه (أمیر المؤمنین)؟ گوت: من
ئیشارهت دا هاروونی ومن گوتی: نهفهیه.. گوت: فوضهیلی باش بهری خو
دایی، پشی گوتی: نهی خودانی دیمی گهش! تویی خودی ئومهت ههمی
ئیحسیتییه بن دهستی ته وگونهها وان کرییه ستویی ته؟ ب راستی بارهکی
گران ته یی ب ستویی خو فه گرتی! ئینا هاروونی ژ بهر گوتنا وی کره
گری. پشی بهری نهو دهرکهفن هاروونی هدر ئیکی دهه هزار دهرهم دانی،
ههمیان وهرگرتن فوضهیل تی نهبت، هاروونی گوتی: نهگهر دلی ته نهچته
پارین مه ببه بده ئیکی پیفتی، فوضهیل ل بهر هندی زی نههات، ئینا هاروونی
گوتی: تو چند مروفه کی زاهدی! فوضهیلی گوتی: تو ژ من زاهدتری، وی
گوت: چاوا؟ فوضهیلی گوتی: چونکی نهز د دنیا یا فانی دایی زاهدم،
وتو د ناخرهتا باقی دا.. پشی گوته هاروونی: نهی (أمیر المؤمنین) دلی
خو ژ خهمی وترسی تزی بکه، نهو هدر دو دی بهری ته ژ بی ئهمرییا خودی
دونه پاش، ونهو دی ته ژ ناگری دویر کهن. فوضهیل نهوی ژبانا خو ب دز
وجهدهییی دهست پی کری، پشی هنگی راوهستای هتا بوویه ئیمامی
حهرهما مه دینی وحهرهما مه کههی ل باژیری مه کهها پیروزل هدیقا موهرهوما
سالا (۱۸۷) مشهختی چوو بهر دلوفانیا خودی.

ئىبراهيمى كورى ئەدەمى

ئىبراهيمى كورى ئەدەمى تەمىمى يى خوراسانى، ئەو زى د ناۋ زانا
وزاھدىن ئوممەتى دا وهكى ئالاھىكى بلند وستېرەكا گەشە، كەسەك نەشېت
بەھسى دىرۆكا زوھدى د ئىسلامى دا بىكەت ئەگەر ناڧى وى نەئىت،
وبەلكى گەلەك كەس ھەبن يىن ناڧى وى بەھستى باوەر نەكەن كو دەمەك
د سەر ڧى زاھدى مەزن دا ھاتبوو ئەو يى دوىر بوو ژ رېكا خودى،
پاشى دەمەكى دى د سەر وى دا ھات ئەو د ناۋ مەزن و خودىناسان دا ھاتە
رېزا ئىكى..

وسەرھاتىيا ئىبراهيمى كورى ئەدەمى زى دەرسەكا مەزنە بو وان
كەسېن دىنا داھە پشتا خو كو بى ھىڧى نەبن، ڧىجا ئىبراهيم كى بوو؟
وسەرھاتىيا وى چ بوو؟

ئىبراهيم وەكى مە گۆتى ژ وەلاتى خوراسانى بوو، ژ باژىرى بەلەخ
ئەوى دكەفتە د ناڧەرا روىبارى جىھوونى و باژىرى كابۆلى دا، بابى وى
ئەدەمى كورى مەنصورى ئىك ژ مەلك و شاھېن خوراسانى بوو،
ل باژىرى بەلەخى ل دۆرىن سالا (۱۰۰) مەشەختى ھاتبوو سەر دىنايى، و
ل قەسرا مەلكى ھاتبوو ب خودانكرن، و ديارە ئەو نەخرىيى بابى خو بوو لەو
ئەو بوو جىگرييا بابى خو دھاتە بەرھەڧكرن.

د جەووەكى تۆى خوشى ورەفاھىەت دا، و ب نازدارىيەكا زىدە ھاتە
پەرورەدەكرن، چو تىشى ژى كېم نەبوو، چونكى ھەچى داخوازا وى ھەبا

هەر زوى بۆ دهاته ب جهننان، ما نه كورې مهلكى و (ولى العهد) ى ويه
 يى كو مهزن وبچويكېن مهمله كهتې دقېت خولا مينييا وى بكه؟
 ووه كى هەر زاروكه كى د كوچك وسه راين مه زنان دا دئنه
 ب خودانكرن ئبراهيم ب دنيائى وخوشيين وى قه موژيل بوو، وقيانا وى بۆ
 دنيائى نهو هند موژيل كر كو دهليفهيا وى بۆ هنر كرنا د كار وبارى ئاخره تى
 دا نه مينت، ودهمى نهو بوويه نيڤ زهلام كارى وى يى سهره كى بوو
 نيچيرفانى ل چولى، ونيچيرفانى ل وى دهمى - وه كى دهاته سالوخدان - ياريا
 مهلكان بوو.. خو دهمى بابى وى مرى ونه و ل شويانا وى بوويه مهلك ژى
 نارهزوويا وى يا مهزن نيچيرفانى بوو.

دهر باره ى نه گهرا توبه داريا ئبراهيمى كورې نه دهه مى دا دو گو تن
 دئنه قه گيران، ودوير نينه ههردو ب جه هاتبن.

يا ئىكى ژ ئبراهيمى ب خو دئنه قه گوهاستن، ديوت: جاره كى دهمى
 نه ز ل نيچيرى ل چولى، من ههسپى خو راکره چارگافى ودا ب دويڤ نيچيرا
 خو قه ههتا نه ز ژ هه قالين خو هه ميان قه دهر بوويم، و ل وى دهمى نه زى
 موژيل ب راهيلا نال دور (فهريسهيا) خو قه دهنگهك هاته من گوت: نه ى
 ئبراهيم بۆ قى چهندي تو نه هاتيه ئافراندن، و ب قى چهندي فهرمان ل ته
 نه هاتيه كرن ﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ﴾،
 گوت: هندي نه ز ل لايى خو يى راستى وچه پى زفرېم، من كهس نه ديت، ئينا
 من گوت: له عنه تين خودى ل ئبليسى بن! پاشى من قيا ههسپى خو بهاژوم
 بهلى بهرى نه ز قهستا نيچيرا خو بكهه، جاره كا دى نهو دهنگ هاته من،
 بهلى قى جارى نيترىكتر، نه ز لى زفرېم ديسا من كهس نه ديت، وگافا من

ڦيای بهرده واميی بدهمه کاری خو بۆ جارا سیی هدر نهو دهنگ هاته من،
وده می من کهس نه دیتی من کره ههوار: نهفه هشیار کر نه که ژ خودی بۆ من،
نهز هشیار بووم، نهز هشیار بووم!

گوتنا دووی: دیژن: جاره کی ئیبراهیمی کوری نه ده می یی مەلک ڦیا
بچته نیچیری وزیر هان وئیچی تژی دۆر وره خین وی بوون، دا نه هیلن
کهس نیژیکی وی بیت، ژ لایه کی دی ڤه دا وی خه لکی به لاقه بکه ن نهوین
هاتینه د ریکا مەلکی دا، دا ب دیتنا مهو کی وی شاد بن.. ل لایی ریکی
پیره میره کی بیچاره یی روینشتی بو، ده می دیتی نیژیکی هنده ک پی لی
بدانن گازی کر: هه وه خیره؟ وان گوت: مەلک هات مەلک!

پیره میری گوت: مەلک.. یان مهملووک؟! (ومهملووک نهو کهسه یی
عهبد بت).

دهنگی وی گه هشته مەلکی، وگاڤا مەلکی دیتی هنده ک زهلامین
وی ب نک پیره میری ڤه چوون، دیاره دا بیشین، وی گوت: کهسی
نه ئیشین، پاشی مەلک ب خو ب نک وی ڤه چوو وگوتی: نهی پیر! عهبد
ب چ تشتی دی گه هته هه میی؟ پیره میری گوتی: ب هیلانا هه میی.

ئبراهیم د ئاخفتنا وی گه هشت، سه ری خو هزان د وچاڤین وی تژی
رۆندک بوون، پاشی ل هه قالین خو زڤری وگوت: بزڤن ئەم ئەڤرۆ ناچینه
نیچیری، وپشتی زڤرینا وی ژ نیچیری ب سی رۆژان برپاره کا مەزن وی دا..
بریار دا هه میی بهیلت دا بگه هته هه میی!

ئبراهیمی کوری نه ده می بریار دا مەلکاتیی بهیلت، وپشت بده ته
قه سر وقوسویر ومهمله که تی هه میی، خه لکی وهلاتی وی سپیده که هشیار

بوون بئی مەلکی خۆ بیین، وەندى لى گەریان ب سەر چو سەر وشوینى
 ى ەل نەبوون، ب تى زەلامەكى ژ رەعیەتا ى تى نەبت، شقانى
 ل لایەكى دویژ باژیری دکر، ى خیقەتا خۆ قەدابوو، شەقەكى مەلك
 ب تى د بەر خیقەتا ى را بۆرى وداخوازەكا غەریب ژى کر، گۆتى: وەرە
 دا ئەز وتو جلكین خۆ پىك بگوھۆرین! شقان ەز ى ب كەیف قە ویى
 ئارمانجا مەلكى ژ قى چەندى بزانت ل بەر داخوازا ى ەات.. ئەو بوو
 رۆژا د دویف دا شقانى ژى وەكى ەمى خەلكى مەملەكەتى گۆھ لى بوو
 كو مەلك ى بەرزەه!

مەلكى ئەوى كراسى شقانى ى درپای كریه بەر خۆ، ەسپى خۆ
 ب لەز ھاژۆت و بەر ب رۆژ ئافایى قە دچوو و ب چوونا ى دیروكى ئىك
 ژ غەریترین سەرھاتیان تۆمار کر، ئەو مەلكى ژ ترسین خودى دا دنیا
 بەردای..

پشتى قویناغەكا درىژ ئیراھیم گەھشتە عیراقى و ل ویرى ەفالىنییا
 ەندەك زانایىن مەزن کر وەكى: سوفیانی ئەورى وفوضەیلی كورى عیاضى
 وەندەكین دى.. ووى پساراسەیدایىن خۆ کر کانى نانەكى خەلال
 ل کیقە دى دەست ب من كەفت؟ وان گۆتى: ەەرە قەستا شامى بکە،
 وپشتى ئەو چوو ە ویرى ى ب دەستى خۆ کار دکر، ەندەك جاران پالەتى
 وەندەك جاران ناطورقانییا چەم و بیسانان، وەندەك جاران ژى دچوو چىای
 دار دەرین ودئینان دفرۆتنە خەلكى، و ب حەقى دەستى خۆ ى خۆ
 ب خوان دکر.

ژ گوتنېن وی یېن نافدار: دبېژت: ههچيی تۆبه بقېت بلا زۆرداريی
ل کهسی نه کهت، وبلا تیکهلییا خه لکی ژى نه کهت، ئە گەر نه ئەو نه شیت
وی ب دهست خو فە بینت یا وی دقېت.

ودبېژت: ئەو مه لکی عه داله تی نه کهت فەرقا وی ودزیکه ری نینه،
و ئەو زانایی ب ته قوا نه بت فەرقا وی و گورگی نینه، وههچيی خو بو ئیکى
دی ژبلی خودی بشکیت فەرقا وی وصه ی نینه.

وجاره کی هندهك هه قالین وی گوتی: ئە گەر تو ژنه کی بو خو بینى،
وی گوت: ئە گەر ئەز شیا بام دا نه فسا خو بهردهم.

ل سالا (۱۶۲) مشهختی ل شامی چوو بوو بهردلو فانییا خودی.

بشری کوری حارشی

(بشر الحافی) د دیروکا مروځین خودی دا نافه که گهلهک ژ وی رږږی
گه شتره یا هوین ل عهسمانی دینن، خودیناسی وزوهدل سهردهمی وی
گه هشتیو نک وی، و ژ وی دهرباس نه بوو بوو، و رږږا نهو مری ئیمامی
(نه هلی سوننهت وجه ماعه تی) نه همدی کوری حنه بی گوت: «که سه کی
وه کی خو وی ل پشت خو نه هیلایه..»! پشتی نفیژا سپیدی جه نازی وی
ژ مزگفتا به غدا دهریخت و بهر ب زیار هتان فه هاته برن، و دبیزن: پشتی
نفیژا عه پشا ژ فه شارتن وی خلاس بوون، هندی هند نردحام وقه ره بالغا
مروځان چیبو بوو، زانایی حه دیسی یی مه زن (عه لیی مه دائی) نه وی هنگی
ل ویری حازر، ب هه می دهنگی خو گازی کر: «ب خودی نه فه شهره فا
دنیا ییبه گه هشتیه وی، بهری شهره فا ناخه تی».

نه ؤ مروځی هه، یی ل سهر دهستی سه ییدی زاهدین زه مانی خو
(فوضه یلی کوری عیاضی) فیری زوهدی بووی، و ب سهر سهری جونه ییدی
به غدادی وین ل مدهرته بیا وی که فتی، و بوویه ئیک ژ وان خودیناسان یین
هندي دنیا هه بت، ئومه تا مه د نا ؤ ئومه تین دی دا دی شانازی یی بهت و خو
بی سهر بلند بینت..

زه لامهک بوو باش عه ره بی نه دزانی، و ل ده سپیکا خو مروځه کی وه کی
ههر ئیکی دی بوو، بهلکی ژ گه له کان خرابتر ژی بوو، پاشی که ره ما

خودی ڦیرا گه هشت، وئو ژ وی نرمیی یا ئو تیدا بهر ب بلندیه کا و ه سا ڦه
بر، کیم کهس دشین بیننه سهر هزرا خو.. و کهرم یا و ه سایه د گهل وان
مروڤان یین ژ هه ژی بن! ڦیجا (بشری حافی) یه عنی: یی پیخواس! کی بوو،
و سه رها تیا وی د گهل زوهدی و خودیناسیی چ بوو؟

کهرم کهن دا بهر ب جیهانا وی ڦه بچین، حه تا ڦی چهن دی بزاین..

بابی نه صری، بشری کوری حارثی، ئه وی زانایی مه زن (ئیمامی
ذهه بی) دبیژتی: (العالم الحدث، الزاهد الرباني، القدوة، شیخ الاسلام)
خهلکی گونده کی ژ گوندین (مهرویی) بوو، دگوتی: (ما به رسام)، و بابی وی
یی شه شی ل سهر دهستی ئیمام علی هاتوو د ئیسلامی دا، و نافی خو کربوو
(عه بدوللاه).. بشر ل سالا (۱۵۰) مشهختی، ل گوندی خو ئه وی دکه فته
دهقه را مهرویی ل وهلاتی خه راسانی، یان ل باژیری به غدایی ل دویف
گوتنه کی، هاتوو سهر دنیا یی.

ل ده سپیکا ژبی خو، و چهنده کی ژ جحیلینیا خو ژی، ئه و ژ دینداری
و مروڤین دیندار یی دویر بوو، نه دهاته سهر هزرا وی ژی کو ئه و رپوژه کی
بهر ب خودی ڦه بچت، و بته ژ زه لامین شه ڦی یین کو شه ڦ و نیف شه ڦان
ب مونا جاتا خودی ورکووع و سجوودان ڦه دبه نه سهری..

به لی ئه و ژ زه لامین شه ڦی بوو، و گه لهك جار ان وی شه ڦ وړوژ
دکر نه ئیک، و خه و ب چاقان نه دکه فته، به لی.. نه ژ بهر عیاده تی
وته هه جودان، نه.. به لکی بو هندی دا ئه و ب سهر ماله کی یان کاروانه کی
دا بگرت، و وان بشه لینت!!

بدلی.. کی ژ هه وه ئه وین هه وه ناڤی زاهدی مه زن بشری حافی
 گو ه لی بووی، باوهر دکهت کو نهو رۆژه کی ئیک ژ مه زنتین دزین ده قه را
 خو بوو، یی ناڤی وی ترس د دلین خه لکی دا پهیدا دکر؟! بشر.. ئه وی
 شه قه کی هاتیه مال، وحه تا سپیدی ل بهر ده ری مایه ژ پیان قه وه زین خو
 کرین، وده می سپیدی هنده کان ژ خه لکی مالا وی گوتیی: ئه و ته خیر بوو
 شقیدی هه میی تو ل بهر ده ری یی راوه ستیای بووی وته هزین خو دکرن؟
 وی گوت: من هزرا خو د خو دا دکر، ئه ری ئه ز چمه هه تا خودی ئه
 نعمه ته د گهل من کری، و به ری من دایه هیدایه تی.. ئه گهر ئه ز ژی وه کی
 فلان وفلانی (وناڤین وان ژی بشر بوون) مروه کی کافر بامه، ئه ز دا
 چ که م.

ئه ق بشره، دزیکه ره کی ناقدار بوو، پاشی رۆژه ک ب سه ر دا هات
 (فه ضلی خودی) ژی گرت، ووی ریکا خو گوهارت، وئه و بوو سهروه ری
 زاهدین سه رده می خو، یین هه ر جاره کا به حسی زوه دی بیته کرن، ناڤی وی
 ژی دئیه گوتن.. دا گو هی خو بدهینه بشری چاوا بو مه به حسی ده سپیکا
 خو د گهل زوه دی دکهت، ووی سه به بی دیژت یی به ری وی ژ ریکه کی
 بو ئیکا دی وه رگیڤای..

هه قالی وی ئه یوو بی عه طار دیژت: جاره کی ئه ز و بشری حافی پیکفه
 ل جهه کی دچووبن، دو زه لام د بهر مه را بو رین، ئیکی گوته یی دی:
 - به ری خو بدی، وی هه بشره، هه ر شه قه هزار رکاعه تین سونهت
 دکهت، و سی رۆژان پیکفه رۆژیی دگرت، وتشته کی ناخوت.
 گوت: بشر ل من زڤری وگوت:

- بهری خو بدی.. چاوا تشقی جوان به لاف دکهت، وقبحه تین مروقی
فه دشیرت! ئه ییوب، ئه ز ب خودی که مه شه فه کا ب تنی ژی من هزار
رکاعدت نه کرینه، و جاره کا ب تنی ژی من سی رۆژی پیکفه نه گرتینه، به لی
ئه ز دی بو ته به حسی ده سپیکا خو که م..

پاشی وی بو من به حسی جحیلینیا خو کر، وکانی چاوا بهری وی
کهفته زوهدی.. کاری وی ئه و بوو گه له ک جاران ئه و ژ باژیری
ده رد که فت، ل سهرین ریکا که مینا خو فه دنا، بو هندی دا بی تالعه ک بکه فتی،
وئو ب شه لیت، جاره کی ژ فان جاران، هه قاله کی وی ژ فان دایی کو
هه ردو پیکفه ده رکه فن، ب رپقه، و ل نک هه مامه کی، وی کاغزه ک
ل عه ردی دیت خه لکی پی لی ددانا، وپیس بوو بوو، وی ئه و کاغزه ز
ژ عه ردی را کر و به ری خو دایی دیت نافی خودی یی ل سهر، ئینا وی به ری
خو سهر ئه فراز دا وگۆت:

- ئه ی سه ییدی من! نافی ته ل فیری یی هافیتییه، وخه لک پی لی

ددانت!

پاشی وی ئه و کاغزه ز دا قوتا، و پاقر کر، بشر دییژت:

- من ل سهر داری دنیایی ده ره مه کی ب تنی هه بوو، ئینا ئه ز ب نک
دکانا عه تاره کی فه چووم، و من ب هنده ک بی نا خو ش ب وی ده ره مه می کری
و ب وی جهی دا کر یی نافی خودی ل سهر، پاشی من ئه و کاغزه ز بر دانا
جهه کی پاقر.. پاشی ئه ز چوومه نک هه فالی خو.

ورۆژا د دویف دا، ده می لی بوویه سپیده، ئه و چوو نک هه قاله کی خو
یی شولی شیشی دکر، گا فا هه فالی وی ئه و دیتی، گۆتی:

- برا، ب خودی شقییدی من خه ونه کا وهسا خو ش یا ب تهفه دیتی، چو
خه ونین ژ خودی خو شتر من نه دیتینه.. وئەز نابیزمه ته نهو خه ون چیه هه تا
تو نه بیژیه من کانی ته چ کاری باش فان رۆژان کریه.
بشری گوتی:

- مانی تو من دنیاسی، ب خودی تشته کی باش من نه کریه.. کارهک تی
نهبت، حال ومه سه لپن من و کاغزه کی نهفه نه..
ووی سه رهاتیا خو یا وی ئیقارا چووی بو فه گیڤا، ئینا فه هالی وی
سه ری خو هژاند و گوت:

- هه ما نه وه و چو ددی نه! شقییدی من د خه ونی دا دیت، هه ره وه کی
دهنگهک دهاته من، و دگوته من: بیژه بشری، نهو نافی مه ژ عه ردی رادکه ت
دا کهس پی لی نه دانت، نه م ل دنیایی وئاخه رته ی نافی وی دی بلند کهین،
ودلی وی وهسا دی پاقر کهین کانی چاوا وی نافی مه پاقر کر.
وئە ژ خه ونه یا هه فالی وی ب وی فه دیتی، و دهندهک گۆرتان دا هاتیه
کو وی ب خو ئە ژ خه ونه ل وی شەفی ب خو فه دیت، بوو نه گه را هندی
رپکا بشری بیته فه گوهاستن، و به ری وی بیته فه گیڤان.. و ژ ویری رۆژی
پیقه تر، خه لکی بشری دزیکه ر ژ بیرکر، و وان بشره کی دی نیاسی، نهو
بشری بوویه سه روه ری زاهدین به غدا ل سه ر ده می خو.

پشتی بشری رپکا خو وه رگیڤای، ئیکه مین تشت وی کری نهو بوو وی
باری خو ژ زانینا علمی شه رعی زیده کر، وی قه ستا (حه له قین علمی)
ل مزگه فتان کر، و ل سه ر ده سقی زانا و زاهدین مه زنین سه رده می خو، خو
فیڤی (علمی) و (عه مه لی) کر، و ژ وان زانا و زاهدین مه زن یین وی فیڤا

گه هاندی: فوزه یلی کورپ عیاضی، وعه بدلاهی کورپ موباره کی، و گه له کین دی. به لی تشتی (بشر) ژ فان جودا کری ئەو بوو بشری خو ب به لا فکرنا علمی، ودانا دهرسان، وریوایه تی فه موژیل نه دکر، چونکی وی ژ بهر زهدی وترسا وی یا زیده ژ خودی خو ل وی مسته وایی نه ددیت (سهیدا) بت، وهرز دکر (سهیدایینیا مروّقی) نه گهر مروژ ئەو نه بت یی خودی خیرا وی قیای، ئیکا هند ژ یی چی بکته ئەو زیده د خو بگههت، وړهنگه کی خو مه زنکرنی د دلی دا پهیدا بیت، مروّقه کی جاره کی پسیارا حه دیسه کی ژ یی کر، ئینا وی گوته من:

- ئە گهر پسیار کرنا ته بو دنیایی بت، پسیار نه که، وئه گهر بو ئاخو ته تی بت، مه ریوایهت کریه کو ((ملیا کهت عه مه لی وی مروّقی یی ب کاری خو مو عجب بت، بلند دکته، هتا ئەو وی دبه ته نک خودی، و خودی دیژت: وی بها قینه د (سججینی) دا، چونکی ئەو کاره که وی نه بو من کریه)).

ل سهر قی بنا خهیی وی خو ژ حه دیسی وریوایه تی ددا پاش، و نه خاسم ل وی ده می هنده ک (طه له بیّن علمی) پهیدا بوو بوون، مه دحه بو خو ب زیده کرنا ریوایهتان دکر، ئە گهر نه.. بشری گه له ک جارن دگوت: ئەز تشته کی باشتر نابینم ژ داخواز کرنا علمی، ئە گهر ئەو بو خودی بت.

ئەو رپیازا بشری د زوهدی دا بو خو دانای، یا ئافا کری بوو ل سهر چهند بنا خه یه کان، ئیک ژ وان ئەو بوو تشتی دلی وی چووبایی، و ئەو پی حه سیابا کو نه فسا وی پی کەیفخوش دبت، وی خو ژ یی ددا باش.. دگوت: نه فس گاڤا تیر بوو و خوشیین خو هه می دیتن، به گران دبت، و ههر گاڤه کا

نهفس به گران بوو، بهرې خوداني خو دی دته هیلاکي. نهو چند سال بوو وی هند خوارن نه خوار بوو کو تیر بیت، وپار په کی زیډه تر ژ هندي کو نهو خو پی بگرت، نه چوو بوو دهفي وی، روزه کی هندهک مروغان گوته نیمامی مدزن نه همدی کورې حنبه لی: بو مه به حسی ته قوایی بکه..

نیمامی گوټ: (استغفر الله) ئیکې وه کی من یی هندي نینه به حسی ته قوایی بکهت، نه ز ژ فیقی بیستاین به غدایی دخوم، نه گهر بشر با نهو دا ب کیر ئیت بو هوه به حسی ته قوایی بکهت“ چونکی وی نهو نه دخوارن.. هه فالی وی حمزه بی به زاز دگوټ: چی زاهدی من دیتی دهافیتنه دنیایی وژی دخوار، بشری کورې حارثی تی نهبت، وی دهافیتی وژی دره فی.

وخو د مه سلا علمی ژی دا، جاره کی هنده کان گوټی: تو حه دیسان ریوایهت ناکه ی؟ وی گوټ: دلی من دچی هندهک جارن نه ز وان ریوایهت کهم، به لی گاغا دلی من چووی، نه ز خو بی دهنګ دکهم. بناخه یی دووی یی بشری ریازا خو یا زوه دی ل سهر ئافا کړی نهو بوو چو جارن وی دلی خو نه دبره تشته کی یی د دهستی خه لکی دا هه ی، لهو هه ر گاغا نهو ژ وان یی بی منهت بوو، خه لک یی محتاجی دینی وی بوو، و نهو یی محتاجی دنیا یا وان نه بوو، لهو نهو ب سهر سهرین وان که فیتوو، روزه کی زه لاهه کی گوټی:

- بابی نه صری، خه لک چند حه ز ژ ته دکهن!

هه ر وه کی وی ب فی چندی خوش نه بوو، لهو گوټی:

- حه ز ژ ته ژی دکهن، نه گهر ته بقیت..

گۆت: چاوا؟

وی گۆتی: ئەو تاشی د دەستین وان دا هەب بۆ وان بهێلە، ئەو دی
حەز ژ تە کەن..

مروڤهك ل ویری یی پروینشتی بوو، گۆت: من گوھ ل ئسماعیلی
کورپی عەبدللاهی بوویە، دگۆت: من گوھ ل نافی بوویە، وی ژ عەبدللاهی
کورپی عومەری گوھ لی بوویە، دیژت: زەلامەکی گۆتە پیغەمبەری - سلاڤ
لی بن - کارەکی نیشا من بەدە، ئەگەر ئەز وی بکەم، خودی ل عەسمانی حەز
ژ من بکەت و خەلک ل عەردی.. گۆت: پیغەمبەری - سلاڤ لی بن - گۆتی:
«دلی خو نەبە دنیایی خودی دی حەز ژ تە کەت، ودلی خو نەبە وی تاشی
د دەستی خەلکی دا خەلک دی حەز ژ تە کەن».. گۆت: گافا من ئەو
حەدیسە بۆ وی گۆتی، کەیفای وی گەلەک هات، کو گۆتای وی وەکی گۆتای
پیغەمبەری دەر کەفتی.

بناخەیی سیی د زوھدا بشری دا ئەو بوو تاشتەک وی ژ بەر خەلکی
نەدکر، وکانی ئەو ل نەک خەلکی یی چاوا بوو، دەمی ئەو یی ب تاشی ژ،
ئەو هەر یی وەسا بوو، هەقالەکی وی دیژت: جارەکی ئەز چوومە مزگەفتی،
ومن دیت ئەو ب تاشی ل ویری بوو، نقیژ دکر و سەری وی د سوجدی دا
بوو، من خو نیژیکی وی کر دا بزائیم کانێ ئەو چ دیژت، من گوھ لی بوو
وی دووعایەک دکر و دگۆت: «یا رەبیبی تو دزانی وتو یی ل سەر عەرشێ خو
کو فەقیری ژ زەنگینی خوشتقیژە ل نەک من، وتو دزانی وتو یی ل سەر
عەرشێ خو کو بی ناڤی ژ ناڤداریی خوشتقیژە ل نەک من، وتو دزانی وتو یی
ل سەر عەرشێ خو کو ئەز حەزێکرا ئیکێ دی ب سەر حەزێکرا تە

نائېنجم» گوت: هنگی نه ز گريم.. وگاډا دهنگی من چوویي وئو ب من
حهسیای، وی گوت: «وتو دزانی وتو یی ل سهر عهرشی خو کو نه گهر من
زانیبا نهفه یی ل څیري من وه نه دگوت»..

وهه قاله کي وی دیژت: جاره کي نیڅرو ئو هاته نك من ل دکانی،
فیهه کي خوش ورگاب ل بهر سنگی من بوون، وی بهري خو دایي، من زانی
کو دلی وی یی دچي، من گوتي: نه گهر تو حه ز بکهی هنده کي زی بخو..
وی گوت: ب خودی تشته کي خه لکی ژ من زانی کو نه ز ناکهم، نه ز وی
د پشت وان را ناکهم!

بناخه یی چاری ئو بوو بشر چو جاران ژ (مه کرا) خودی یی پشت
راست نه بوو، و ژ نه فسا خو یی نه مین نه بوو، وغوروو بو وی ب وان ناډ
ودهنگان چی دبوو یی وی د ناډ خه لکی دا ههین، روزه کي بشر
ل کولانه کي دچوو، مروځه کي سه کران ئو دیت، یی سه کران ب نك وی
فه چوو وکه یفا خو یی ئینا وخو تی وهر کر وماچی، وگوت: سه ییدی من،
بابی نه صری، بشر! وبشری ئو ژ خو نه دا پاش، هه تا ئو ب خو چووی،
بشر لی زڅړی وچاقین وی تژی روندك بوون، وگوت: زه لامه ك حه ز ژ ئیکی
دکته، ژ بهر خیره کي یا ئو هزر دکته کول نك وی ههیه، به لکی ئو
خلاس بیت ویی ئو حه ز ژي دکته خلاص نه بت، چونکی ئو نزانن کانی
حالی وی چیه.

وئیک ژ دوعایین گه لهك جاران وی ذکر نهفه بوو: «یا ره بیی، نه گهر
ته د دنیایی ناډ ودهنگین من به لاډ کربن، دال ناخه تی شهرما من ببهی، تو
وان ناډ ودهنگان ژ من بستینه»..

هندەك گۆتین وی: ئەگەر رۆم ھەمی بین ھەتا بگەنە بەر دەری بەغدا، وزەلام ب شیرێ خو بەر سنگی وان بگرت، وئەو ب تنی وان بزقپیتە وی جەبی یی ئەو ژێ ھاتین، فایدی وی ناکەت ئەگەر ئەو ھندی سەری دەرزیکێ صەحابیە کێ پیغەمبەری -سلاؤ لی بن- بی بها بکەت.

مەعنا: بشر ل وی باوەری بوو کو کاری چاک، خو ئەگەر جیھادا د رپکا خودی ژێ دا بت، چو مفاوی ناگەھیتتە خودانی خو، ئەگەر ھات وەقیدەبە کا پیس وی ھەبت.. و صەحابی ئەون یین دین د رپکا وان را گەھشتیە مە، و ھەر کەسە کێ د باوەری وەدالەتا وان دا بکەفتە شکی، یان بەھایی وان کیم بکەت، مەعنا ئەو یی شکی بو مە د دینی دا چی دکەت، وئەفە مەزنی تەوانە ئەو دکەت.

و موحەمەدی کوری نوعەیمی دیبژت: جارە کێ ئەز چوومە نک بشری دەمی ئەو یی نساخ و من گۆتی: شیرەتە کێ ل من بکە، وی گۆت: ل فی خانی میریە کا ھەدی دندکان ل ھاڤینی کۆم دکەت، دا ل زڤستانی بخوت، رۆژە کێ دەمی دندکە د دەفی دا، چیچکەک ھات خو لی دا وئەو ب دندک فە بر، فێجا ئەو نەگەھشت نە وان دندکان بخوت یین وی کۆم کرین، و نە ئەو ھیفی ب دەست خو فە ئینا یا وی رادھیلا.. من گۆتی: ھێشتا، وی گۆت: تو چ دیبژی بو وی یی مالا وی قەبر بت، و رپکا وی پرا صیراگی بت، ولی زڤرپنا وی قیامەت بت، و پسارکەری وی خودی بت، فێجا ئەو نەزانت دویمایا وی دی بە ھەشت بت دا کەیفای یی، یان دی جەننەم بت دا ئەو ب خەم بکەفت، فێجا خەما وی چەند دی یا دریز بت، و موصیبەتا وی چەند دی یا مەزن بت.

وجاره کي وی دهستی خو ب نک خه لیفه ی فه دريژ کر وگوت: چي
گاڤا نه فه فتنه نه بت، خه لک چو فتنان نابین.

وئهو دگوتنه کا خو دا به حسي زانا وقورئانخوينان دکهت، وديپژت: ئهو
ب دو سالوخه تان يين چووينه هيلاکي: ب غديه تي، و ب خو موعجبي.
و د شعره کا خو دا ئهو به حسي خه لکي زه ماني خو دکهت، ئه وين
حه ز ژ تيکه ليا خه لکي دکهن، وديپژت:

يا من يسر برؤية الإخوان مهلا أمنت مكائد الشيطان
خلت القلوب من المعاد وذكره وتشاغلوا بالحرص والخسران
صارت مجالس من ترى وحديثهم في هتك مستور وخلق قران
و د گوتنه کا دی دا ديپژت: هنده ک مروڤه هه نه پشتي مرنا خو ژي حه ز
ژ ريمه تي دکهن، ده مي حه ز دکهن گه لک مروڤل سهر جه نازه يي وان حازر
بين.

ل سالا (۲۲۷) ل باژيري به غدا زاهدی مه زن بشری حافی مربوو.
وگاڤا خه به ري مرنا وی گه هشتيه ئيمام نه هه دی، وی گوت: ئهو ژ وان بوو
يین صه برا مروڤي پي دهات.. و د گه ل جه نازی وی چوو سهر زیاره تان.
ويا ماي بيژين: ديپژنه بشری (الحافی)، چونکي ل جحيلىنيا خو ده مي
ئهو د چوو علم وه ردگرت، ژ به ر زوه دا خو يي پيخواس بوو.. وديپژن:
جاره کي ئيمام نه هه دی گوت: ئه گهر وی پيلاقه ک کربايي، و حالي خو ل به ر
خه لکي فه شار تبا بو وی چيژ بوو!

ناقھرۆك

پەۋ	بابەت
۳	دىيارى
۵	دەسپىك
۸	ژ كىقە دەست بى بىكەين؟
۱۱	بەرى بەدەينە رى..
۱۳	زادى رېقنىگىي
۱۹	تاوانىن نەفسى.. يان ئاستەنگىن رېكى
۲۳	چارەسەرىدە كا بەرۈەخت
۲۵	رېنىشانىن رېكى..
۲۹	ھارىكارىن خۇ راگرتى
۳۳	ھندەك بىرئىنانىن فەر..
۳۹	رېخۆشكەرىن رېكى
۴۴	ل لايى دى بى رېكى..
۴۹	چەند بەرپەرەكىن گەش ژ دىرۇكا ھندەك تۆبەداران
۵۱	مالكى كورى دىنارى
۵۸	فۈزەيلى كورى عىاضى
۶۴	ئىبراھىمى كورى ئەدھەمى
۶۹	بشرى كورى خارثى

